

Strategie rozvoje městyse Náměšť na Hané

Hana Vitásková

Bakalářská práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Hana VITÁSKOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Téma práce: **Strategie rozvoje městyse Náměšť na Hané**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte základní teoretické pojmy a legislativu týkající se problematiky rozvoje obcí v ČR.

II. Praktická část

- Provedte socioekonomickou analýzu současného stavu městyse Náměšť na Hané.
- Vypracujte SWOT analýzu městyse Náměšť na Hané.
- Definujte strategické cíle rozvoje městyse Náměšť na Hané.

Závěr

Rozsah práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] HRABALOVÁ, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
[2] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
[3] MATES, P., WOKOUN, R. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
[4] REKTOŘÍK, J., SELEŠOVSKÝ, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavel Grebeníček**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **6. dubna 2010**
Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2010**

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně .....20.5.2010.....

.....Klana M. Maláková.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je zpracování Strategie rozvoje městyse Náměšť na Hané. V teoretické části jsou objasněny základní pojmy a legislativa související s problematikou strategického plánování. Praktická část je zaměřena na celkové zhodnocení současného stavu městyse. Následuje vyhodnocení současného stavu městyse formou SWOT analýzy. Na základě získaných poznatků jsou v závěru práce formulovány strategické pilíře, od nichž se odvíjí stanovení strategických cílů, priorit a opatření. K jednotlivým opatřením jsou navrženy aktivity nebo konkrétní projekty, které odpovídají, jak bude dosaženo strategických cílů.

Klíčová slova: strategie rozvoje obce, socioekonomická analýza, SWOT analýza, strategický cíl

ABSTRACT

The theme of this Bachelor thesis is an elaborated strategy of the development of the township Náměšť na Hané. The theoretical part explains the basic concepts and the legislation which relates to issues of strategic planning. The practical part is focused on an overall assessment of the current state of the township. Followed by an evaluation of the current state of the township by the form of SWOT analysis. At the end of the work are formulated strategic pillars which are based on the acquired findings and underpin the determination of strategic aims, priorities and actions. To the individual measures are designed the activities or specific projects that correspond to the strategic aims that will be achieved.

Keywords: strategy of development of the municipality, socioeconomic analysis, SWOT analysis, strategic aims

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Pavlu Grebeníčkoví za jeho cenné rady, připomínky a vedení při vypracovávání této bakalářské práce.

Dále děkuji zaměstnankyním Úřadu městysu Náměšť na Hané za ochotu při poskytování informací a podkladů nezbytných pro tvorbu této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY SPOJENÉ S ROZVOJEM OBCÍ A MĚST	12
1.1 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ.....	12
1.2 STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE	13
1.3 LEGISLATIVNÍ ZAKOTVENÍ STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ	14
2 VYMEZENÍ DALŠÍCH POJMŮ	15
3 METODY A TECHNIKY PRÁCE	21
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
4 POLOHA A VNĚJŠÍ VZTAHY	24
4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTYSI.....	24
4.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA	25
4.3 VNĚJŠÍ VZTAHY	26
5 PŘÍRODNÍ ZDROJE	27
6 HISTORICKÝ VÝVOJ	28
7 OBYVATELSTVO A BYDLENÍ	30
7.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL.....	30
7.2 POHYB OBYVATELSTVA.....	31
7.3 VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA	32
7.4 BYDLENÍ	32
8 TRH PRÁCE	35
8.1 EKONOMICKÁ AKTIVITA	35
8.2 MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI	36
9 INFRASTRUKTURA	37
9.1 OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	37
9.2 TECHNICKÁ VYBAVENOST	41
9.2.1 Vodovod.....	41
9.2.2 Kanalizace	42
9.2.3 Plynofikace.....	42
9.2.4 Elektrifikace	42
9.3 DOPRAVA	42
10 KULTURA A PAMÁTKY	44
10.1 KULTURA	44
10.2 PAMÁTKY.....	46
11 CESTOVNÍ RUCH A REKREACE	48
12 PRŮMYSL	50
13 ZEMĚDĚLSTVÍ	52
14 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	53
15 HOSPODAŘENÍ MĚSTYSE	55

15.1	VÝVOJ HOSPODAŘENÍ MĚSTYSE V LETECH 2005 AŽ 2009.....	55
15.2	ROZPOČTOVÝ VÝHLED	57
15.3	MAJETEK MĚSTYSE	57
16	SWOT ANALÝZA	59
17	STRATEGIE ROZVOJE	60
17.1	STRATEGICKÁ VIZE	60
17.2	STRATEGICKÉ CÍLE, PRIORITY A OPATŘENÍ	60
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	73
	SEZNAM OBRÁZKŮ	75
	SEZNAM TABULEK.....	76

ÚVOD

Pro vypracování bakalářské práce jsem si zvolila téma Strategie rozvoje městyse Náměšť na Hané. Obor Veřejná správa a regionální rozvoj, který studuji, se problematice regionálního a municipálního rozvoje věnuje v samostatném předmětu, čili se takové téma přímo nabízí. Strategie rozvoje obce je dokument, sloužící především představitelům obce jako nástroj pro rozhodování o budoucích záměrech, které povedou ke komplexnímu rozvoji území. Účel zpracování strategického dokumentu spočívá v navržení opatření na podporu sociálního a ekonomického rozvoje obce realizovaných dostupnými finančními zdroji, včetně využití možností čerpání dotací z fondů Evropské unie, národních a krajských dotačních programů.

Práce je rozdělena na dvě základní části – teoretickou část, na níž navazuje část praktická. Cílem teoretické části bude objasnění významu a procesu strategického plánování, vymezení legislativního zakotvení strategických dokumentů a popsání důležitých teoretických pojmů spojených s problematikou rozvoje obcí.

Pro část praktickou jsou charakteristické dva cíle, vytvoření části analytické a části návrhové (strategické). Do analytické části patří zpracování socioekonomické analýzy městyse Náměšť na Hané. Tato analýza bude charakterizovat předcházející vývoj a současný stav městyse na základě dat získaných především z Českého statistického úřadu, podkladů z úřadu městyse, internetových stránek městyse a ostatních internetových zdrojů. Fakta a poznatky získané v socioekonomické analýze budou rozhodující pro vypracování další dílčí analytické části, SWOT analýzy, souhrnného posouzení vnitřních předností a slabín a vnějších budoucích příležitostí a možných rizik.

Na základě výše uvedených analýz bude stanovena návrhová část. Prvním důležitým krokem v této části bude vymezení konkrétní představy o budoucím rozvoji, tzv. strategické vize a strategických okruhů (pilířů), k nimž budou formulovány jasné a výstižné cíle rozvoje. Ke každému cíli pro daný strategický pilíř budou stanoveny vhodné priority, jakými by mělo být dosahováno vytyčeného cíle. Poslední fáze zahrnuje navržení opatření a rozvojových aktivit, popřípadě projektů vedoucích k naplnění příslušných priorit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY SPOJENÉ S ROZVOJEM OBCÍ A MĚST

1.1 Strategické plánování

Strategické plánování je komplexní proces založený na vytváření a prosazování společného zájmu regionu. Součástí tohoto procesu jsou situační analýza, formulace rozvojové vize, cílů rozvoje, vhodných strategií a opatření k dosažení těchto cílů, realizace a kontrola. Výsledkem procesu jsou strategické regionální plány (dokumenty) na úrovni obcí, měst, krajů, dobrovolných svazků obcí, regionů soudržnosti a státu, které vznikají interakcí zájmů a názorů významných regionálních aktérů. Hlavní účel strategického plánování spočívá v koordinaci regionálního rozvoje. Strategický dokument by měl zahrnovat cíle a opatření regionální politiky, politiky územního rozvoje, komunálních politik, ale také ostatních důležitých politik (průmyslu a obchodu, zemědělství atd.). [13]

Strategické plánování z pohledu uskutečňování cílů regionálního rozvoje lze charakterizovat jako proces, který vytváří představu o tom, na co by se měly obce, kraje, mikroregiony zaměřit, a jaké programy a služby by měly svým občanům nabízet. Označujeme ho jako nástroj k dosahování změn, na nichž se dohodli důležití aktéři místního a regionálního rozvoje v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje.

Strategické plánování by mělo směřovat k vyváženému sociálně-ekonomicko-environmentálnímu vývoji daného území. Proto by měl každý strategický plán splňovat tyto charakteristiky:

- dlouhodobost – časový výhled, pro který je strategický plán zpracováván, závisí na konkrétních podmínkách daného území; na úrovni obcí je zpravidla zpracováván na období 3–5 let,
- komplexnost – strategický plán se zabývá nejen posuzováním veškerých zásadních problémů a okolností, které mají vliv na současnou situaci a budoucí rozvoj území, ale také jejich provázaností,
- otevřenost – strategický dokument by měl vznikat za podpory široké veřejnosti,
- náročnost – dosažení vytyčeného cíle musí být přiměřeně náročné,
- srozumitelnost – přesná formulace stanovených cílů,
- reálnost – posouzení, zda je reálně možné uskutečnit stanovené cíle. [7]

1.2 Strategický plán rozvoje obce

Při práci na konkrétní strategii rozvoje obce, města, regionu je nezbytné vycházet z konkrétní situace v daném území, z trendů regionálního rozvoje ČR – využívat nové přístupy k regionální politice a regionálnímu rozvoji v EU. Zároveň se musí postupovat v souladu s legislativou, s principy trvale udržitelného rozvoje a principy ochrany přírodního a kulturního dědictví. [13]

K tomu, aby obce mohly plnit své funkce a účelně využívat prostředky ze svých rozpočtů a svůj majetek, používají pro řízení aktivit na jejich území různé nástroje. Základním nástrojem, který slouží ke koordinaci a řízení rozvojových aktivit na území obce, je strategický plán rozvoje obce nazývaný také strategie rozvoje obce. V tomto dokumentu jsou vymezeny základní priority rozvoje obce či města, cíle a jednotlivá opatření vedoucí k jejich realizaci. Obce, které disponují jen omezenými zdroji, tyto aktivity využívají k co nejefektivnějšímu využívání svých zdrojů. Podstatou rozvoje obce je vytvoření kvalitního životního standardu pro lidi žijící nebo pracující v obci. [2]

Význam strategického plánu

Význam strategického plánu spočívá zejména v:

- organizování změn ve společnosti,
- dlouhodobém a komplexním řešení problémů, usilování o minimalizaci hrozeb a maximalizaci příležitostí obce,
- definování prioritních oblastí a cílů rozvoje obce,
- dosažení shody názorů o budoucím vývoji obce mezi jednotlivými zájmovými skupinami díky jejich zapojení do procesu jeho tvorby, přijímání a realizace,
- dosažení společného cíle rozhodujících představitelů soukromého a veřejného sektoru,
- tvorbě prostoru pro vznik veřejno-soukromého partnerství,
- překonání přirozeného odporu ke změnám. [2]

Proces strategického plánování

Během strategického plánování vzniká představa o tom, čím by se obec chtěla zabývat v budoucnosti a jaké potřeby občanů by měla obec upřednostňovat. Vytváří se vize a zároveň je mapována cesta k tomu, aby mohla obec svou vizi uskutečnit. K úspěšné formulaci vize, ale také k nalezení správné cesty musí být navzájem sladěny tři faktory: poslání, silné

a slabé stránky (to, co obec dělá dobře a naopak s čím má problémy) a hrozby a příležitosti (to, co na jednu stranu obec ohrožuje a na straně druhé jí poskytuje možnost rozvoje). [11]

1.3 Legislativní zakotvení strategických dokumentů

Na rozdíl od územního plánování, které je v České republice ošetřeno zákonem, není strategické plánování obecně zakotveno v legislativě České republiky ani Evropské unie. Zpracování strategických dokumentů není jednoznačně podpořeno zákony ani jinými právními předpisy. V roce 2000 Česká republika přijala soubor klíčových zákonů regionální politiky. Základním legislativním rámcem v oblasti regionální politiky v ČR se stal zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Tento zákon definuje strategii regionálního rozvoje jako střednědobý dokument, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. Vytvořením zákona o podpoře regionálního rozvoje došlo k první právní úpravě regionálního rozvoje na území ČR právní normou, a tím zejména k odstranění nedostatků regionální politiky, která byla v ČR uplatňována dosud jen omezeně. Zároveň zákon obsahuje všechny základní principy regionální politiky EU. Zákon také upravuje postavení jednotlivých orgánů při zpracování a projednávání tohoto dokumentu. Nezmiňuje se však o strategických dokumentech na jiných úrovních územní veřejné správy, tedy na úrovních mikroregionů, měst a obcí. Mezi další klíčové zákony patří zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). [6], [13]

Zásadním strategickým dokumentem regionální politiky ČR je Strategie regionálního rozvoje České republiky, jež byla přijata vládou ČR 12. července 2000 usnesením vlády ČR č. 628. V současnosti je v platnosti nová Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2007–2013 přijatá 17. května 2006 usnesením vlády ČR č. 560. Cílem aktualizované Strategie regionální rozvoje České republiky je implementace nových nařízení EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti do strategie, priorit a opatření české regionální politiky. [13]

2 VYMEZENÍ DALŠÍCH POJMŮ

Regionální politika v ČR

Česká regionální politika je chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů. Cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v České republice, ke snižování neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšování regionální hospodářské struktury. Regionální politika tudíž:

- představuje koncepční a výkonnou činnost státu a územních samosprávných orgánů,
- určuje hlavní směry a strategické cíle regionálního rozvoje na jednotlivých úrovních,
- vytváří metody a postupy k zajištění realizace vytyčených cílů a priorit,
- se provádí především prostřednictvím systémových opatření na podporu regionálního rozvoje. [13]

Dobrovolný svazek obcí

Obce vytvářejí dobrovolné svazky obcí za účelem ochrany a prosazování jejich společných zájmů. Dobrovolný svazek obcí neboli mikroregion vzniká na základě smlouvy o jeho vytvoření, která je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li smlouva jinak. Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy, jejichž povinné náležitosti stanoví zákon o obcích. Dobrovolný svazek obcí je právnickou osobou, má své orgány, svůj majetek a své zdroje příjmů. Jeho povinností je dát přezkoumat hospodaření svazku za uplynulý kalendářní rok příslušným okresním úřadem nebo auditorem. Občané svazku obcí se mohou účastnit zasedání orgánů svazku obcí a nahlížet do zápisů o jeho jednání a podávat písemné návrhy. [8]

Obec

Obec je základním územním samosprávným celkem. Je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Obec je charakterizována třemi základními znaky: územní základ, osobní základ (občané) a výkon samosprávy. Právo obce na samosprávu vychází ze samostatné působnosti obce. Mezi další znaky obce patří skutečnost, že obec hospodář se svým majetkem, má vlastní rozpočet a v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. [8]

V České republice funguje tzv. spojený model veřejné správy, tzn. že obce (i kraje) vykonávají vedle samostatných působností také státní správu v přenesené působnosti. Obce se od sebe odlišují rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti (do této kategorie spadají všechny obce) a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Jedná se o obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, které státní správu vykonávají i na území druhých obcí. [5]

Městys

Městys nebo také městečko je typ obce, který stojí na rozhraní města a vsi. V minulosti se takto označovala sídla s právem pořádat týdenní a dobytčí trhy (tím se městyse lišily od vsí). Městyse plnily roli spádového sídla pro okolní vesnice. Na rozdíl od města zde bylo v mnohem větší míře zastoupeno zemědělství, sociální a profesní rozvrstvení nebylo tak výrazné. Statut městyse se přestal používat komunisty po roce 1950. Od roku 1989 se představitelé obcí, které v minulosti držely statut městyse, snažili o jeho navrácení. Obnovení tohoto statutu se podařilo až v roce 2006. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení) obnovuje statut městyse pro obce, jež byly oprávněny užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, pokud o to požádají předsedu Poslanecké sněmovny ČR. Ten pak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem. [29]

Zastupitelstvo obce/městyse

Zastupitelstvo je kolegiální orgán, který samostatně spravuje obec. Členové zastupitelstva jsou voleni na základě všeobecných, rovných a přímých voleb. Počet členů se stanovuje v závislosti na velikosti územního obvodu obce a počtu obyvatel, musí se pohybovat v zákonem stanoveném rozmezí. V oblasti přenesené působnosti může obecní zastupitelstvo rozhodovat jen v případě, pokud to stanoví zákon. V rámci samostatné působnosti zastupitelstvo rozhoduje např. o schvalování rozpočtu, o schvalování programu rozvoje obce, vydává obecně závazné vyhlášky, ze svých řad volí starostu a místostarostu, zřizuje a ruší příspěvkové organizace atd. Obecní zastupitelstvo se schází dle potřeby, avšak zákonem je stanoveno minimálně jednou za tři měsíce. Jeho zasedání jsou veřejně přístupná. K přijetí usnesení, rozhodnutí nebo při volbě je vyžadován nadpoloviční souhlas většiny všech členů zastupitelstva. [4]

Rada obce/ městyse

Radu obce tvoří starosta a místostarosta spolu s ostatními členy zvolenými z řad zastupitelstva. Celkem má nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje jen, stanoví-li zákon. Rada obce nemusí být všude, zřizuje se v obcích s nejméně patnáctičlenným zastupitelstvem. Její funkci zde plní starosta. Schůze se konají dle potřeby a jsou neveřejné. Schopnost usnášet se je naplněna v přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů, usnesení nebo rozhodnutí se stanovuje stejnou většinou. Připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zajišťuje plnění jeho usnesení. Dále vykonává okruh činností, které nemůže převzít zastupitelstvo. Vydává nařízení obce, zabezpečuje hospodaření obce, rozděluje pravomoci v obecním úřadě, zřizuje odbory a oddělení obecního úřadu atd. [4]

Starosta

Starosta, jenž stojí v čele obecního úřadu, se podílí na výkonu samostatné i přenesené působnosti obce. Zastupuje obec navenek, zpravidla svolává a řídí zasedání zastupitelstva i rady obce. Je volen z řad zastupitelstva, kterému je odpovědný. Zastupitelstvo má pravomoc jej kdykoliv odvolat. Starosta nese odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce, spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce a jiné akty a odpovídá za objednání přezkoumání hospodaření obce. V obci může být také zřízena funkce tajemníka, pokud není, funkci vykonává starosta. [4]

Obecní úřad/úřad městyse

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem (pokud je funkce zřízena) a zaměstnanci obecního úřadu. V samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly svěřené mu obecním zastupitelstvem a radou obce, v přenesené působnosti vykonává státní správu s výjimkou působností svěřených jiným orgánům obce. [4]

Samostatná působnost obce

Obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce. Do samostatné působnosti obce ze zákona o obcích patří: hospodaření obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, zřizování peněžních fondů obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, vyhlášení místního referenda, zřizování a zrušování obecné policie, ukládání pokut

za správní delikty, schvalování programu rozvoje obce, rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi a další činnosti. [5]

Přenesená působnost obce

V zákonem stanovených případech vykonávají obce rovněž státní správu – jedná se o výkon přenesené působnosti. Stát na obec delegoval část svých pravomocí, aby výkon státní správy přiblížil občanovi. Dle míry přenesené státní správy se rozlišují tyto kategorie obcí:

- obec,
- obec s matričním úřadem,
- obec se stavebním úřadem,
- obec s pověřeným obecním úřadem,
- obec s rozšířenou působností.

Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce. Orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu a navíc vykonávají přenesenou působnost, která jim je svěřena zvláštními zákony. [5]

Rozpočet obce

Rozpočet obce je finanční plán, kterým se řídí financování její činnosti. Jeho obsahem jsou příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů. Rozpočet se vypracovává v návaznosti na rozpočtový výhled a zpravidla se sestavuje jako vyrovnaný, ale může být schválen jako přebytkový nebo deficitní. Zpracovává se v třídění podle rozpočtové skladby stanovené vyhláškou Ministerstva financí. Návrh rozpočtu musí být nejméně 15 dní před projednáním v zastupitelstvu obce zveřejněn, připomínky mohou občané uplatňovat buď písemně, nebo na zasedání zastupitelstva. Schválení rozpočtu je výlučně pravomocí zastupitelstva, radě obce je vyhrazeno zajišťování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu. [8]

Rozpočtový výhled

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ukládá obcím a krajům povinnost sestavovat kromě ročního rozpočtu i rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled je pomocný nástroj územního samosprávného celku, který slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Samosprávné celky jej sestavují alespoň

ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Sestavování výhledu umožňuje obcím uvažovat o svých finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu – delším než jeden kalendářní rok, což je důležité pro plánování investičních potřeb a analýzu možností využívání návratných finančních prostředků pro jejich financování. V zákoně o rozpočtových pravidlech se dále uvádí, že rozpočet obce vychází z rozpočtového výhledu. Roční rozpočet však není striktně vázán údaji ve schváleném rozpočtovém výhledu obce. Zastupitelstvo může schválit roční rozpočet lišící se od údajů rozpočtového výhledu. [10]

Hospodaření obce

Obce jsou ze zákona povinny chránit svůj majetek před zničením, poškozením, odcizením, zneužitím a před neoprávněnými zásahy, pečovat o jeho zachování a rozvoj. Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně, v souladu s jejími zájmy a úkoly, které vyplývají ze zákonem stanovené působnosti. Obec je dále povinna předem zveřejnit svůj záměr prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo jej poskytnout jako výpůjčku. Obec musí nechat přezkoumat hospodaření za uplynulý kalendářní rok příslušným okresním orgánem nebo auditorem. [8]

Socioekonomická analýza obce

Pokud chceme něco řídit, je nejdříve vhodné vytvořit si profil komunity sloužící ke zjištění situace, v jaké se nacházíme a jaké vlivy ji způsobily. Měl by vypovídat o postavení obce v regionální ekonomice a objektivně posuzovat ekonomické charakteristiky obce. Profil komunity se zejména zaměřuje na analýzu demografické situace obce, otázky trhu práce v obci, údaje o bydlení, infrastrukturu a životním prostředí v obci, strukturu místní ekonomiky a podniky v obci. Cílem vypracování profilu obce je hledání místních specifíků v porovnání s regionálními či celostátními trendy, které se mohou stát zdrojem výhod či ohrožení obce. Druhým cílem je analyzování struktury místní ekonomiky a vztahů mezi jednotlivými subjekty. [2]

Strategická vize

Vize rozvoje udává představu o směru budoucího vývoje. Vymezením kritických oblastí rozvoje se stanoví oblasti, na které se bude v dalších fázích procesu strategického plánování zaměřovat pozornost. Tato pozornost by měla být zaměřena zejména na klíčové oblasti budoucího rozvoje regionu. Jako problémové oblasti by měly jednotlivé regiony vybírat jen takové oblasti, jejichž řešení je v silách regionu, tedy zda je region schopen zabezpečit

je svými zdroji. Na formulování problémových oblastí navazuje stanovení cílů a dalších kroků strategického plánování. [2]

Strategické cíle a priority

Cíle rozvoje se stanovují na základě vize regionu o jeho budoucím vývoji a SWOT analýzy. Strategické cíle tvoří základní rámec pro přijímání rozhodnutí o prioritách, opatřeních a rozvojových aktivitách vedoucích k jejich naplnění. Cíle rozvoje se definují tak, aby byly: srozumitelné, reálné, měřitelné, termínované a panovala shoda mezi těmi, kteří je stanovují a těmi, kteří zajišťují jejich dosažení. [2]

Priorita je přednostní směr řešení pro dosahování stanoveného cíle. Ke každému strategickému cíli existuje zpravidla více než jedna priorita. Aplikace jednotlivých priorit je realizována formou projektů, případně jiných rozvojových aktivit. [6]

Udržitelný rozvoj

Rozvojové politiky obcí, měst i regionů by měly hledat kompromisy mezi sociálními, ekonomickými a environmentálními dopady jednotlivých opatření na regionální a místní úrovni, a také by měly respektovat ekonomické, sociální i environmentální cíle. Rozhodovací procesy o budoucím rozvoji území by měly být flexibilní a měly by integrovat potřeby a priority jednotlivých občanů. Udržitelný rozvoj lze chápat jako strategický přístup k rozvoji území, který umožní pomocí různých prostředků a technologií uspokojovat materiální i nemateriální potřeby a priority občanů při respektování prostředí, kde rozvojové procesy probíhají. [3]

3 METODY A TECHNIKY PRÁCE

Techniky a metody výzkumu se využívají ke zpracování a vyhodnocování dat.

Metoda – obecný prostředek (pracovní postup) k dosažení cíle.

Technika – konkrétní způsob získávání informací.

Rozhovor

Rozhovor je jednou z technik získávání dat. Uskutečňuje se v přímém kontaktu mezi tazatelem a dotazovaným (respondentem). Potřebné informace jsou od dotazovaných osob získávány prostřednictvím cílených otázek, kladených respondentovi tváří v tvář. Vzhledem k této skutečnosti je nezbytná příprava na realizaci rozhovoru. V případě, že je rozhovor veden volněji, méně standardizovaně, jsou požadavky na tazatele mnohem vyšší a současně je také mnohem obtížnější zpracování výsledku rozhovoru.

Rozhovory lze dělit do následujících skupin:

- standardizované,
- polostandardizované,
- nestandardizované,
- hloubkové,
- skupinové. [17]

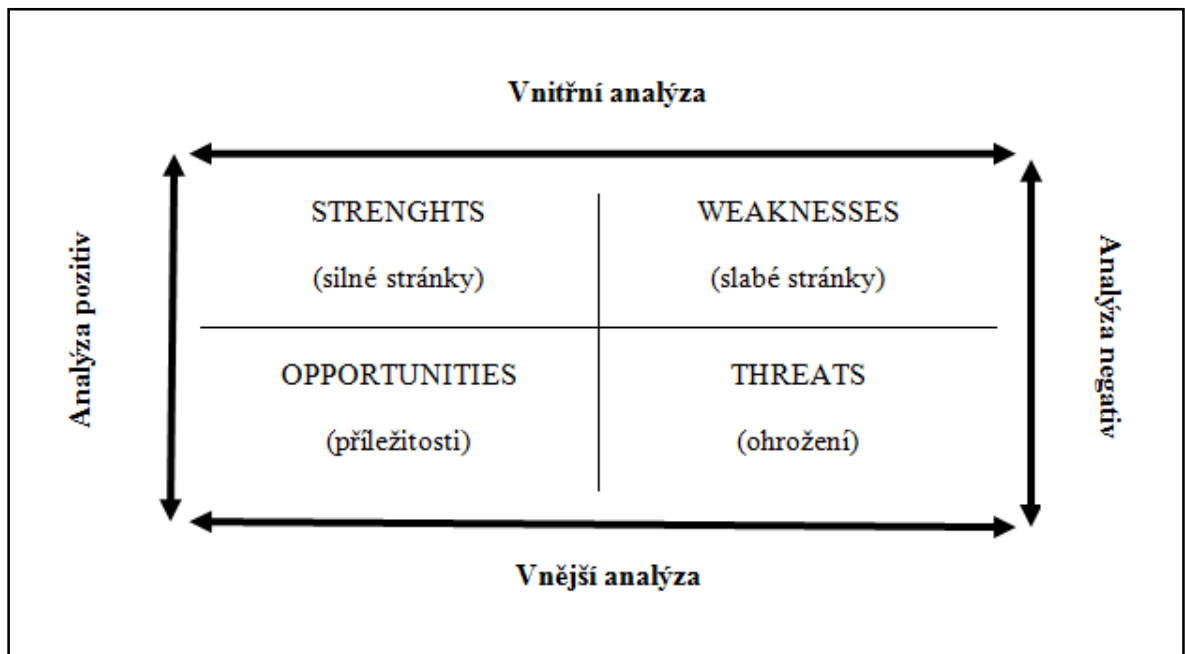
Studium písemných dokumentů

Metoda, při které se využívá analýza jakýchkoliv dokumentů, podmínkou je pouze skutečnost, že písemnosti nebyly vytvořeny za účelem samotného výzkumu. Písemností se chápou dokumenty tištěné nebo psané na papíře, na audiovizuálních nosičích (videozáznamy), fotografie apod. Tato metoda je časově náročná a vyžaduje dodržování několika zásad: výběr vhodných materiálů, aktualizaci údajů a ověřování informací.

SWOT analýza

Metoda SWOT analýzy je dnes již běžně využívanou metodou v oblasti státní i územní samosprávy v regionálním rozvoji. Slouží ke zhodnocení stávajícího stavu daného území při regionálním plánování. Podstatou SWOT analýzy je odhalení a současně vzájemné porovnání vnitřních silných a slabých stránek a zároveň vnějších hrozeb a příležitostí. Smysl této metody spočívá v posilování silných stránek a v omezování či úplném odstranění slabých stránek, čímž dochází ke zvyšování pravděpodobnosti budoucí realizace příhodných

možností a naopak k omezování dopadu hrozeb. Úkol SWOT analýzy je prostý – analyzovat současnou a očekávanou budoucí situaci, určit směr rozvoje a najít prostředky pro dosažení stanoveného cíle (poslání). [4]

Obr. 1. SWOT analýza, vlastní zpracování

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 POLOHA A VNĚJŠÍ VZTAHY

4.1 Základní údaje o městyse

Městys Náměšť na Hané se nachází v Olomouckém kraji, v jihozápadní části okresu Olomouc. Leží ve vzdálenosti 15 km od okresního a zároveň krajského města Olomouce. Katastrální výměra městyse zaujímá 1 865 ha a počet obyvatel je 2002 (stav k 8. 3. 2010). Městyssem protékají řeka Šumice a potok Babělec. Podél údolí řeky Šumice se rozkládá přírodní rezervace Terezké údolí s nejvyšším vrcholem Křemela (406 m n. m.). Městyssem prochází silnice III. třídy č. 37340, č. 44919, č. 44920 a č. 44922. Veřejné dopravní spojení na území městyse je zajištěno autobusovými linkami Olomouc – Loučka, Olomouc – Olbramice, Litovel – Slatinice a Lutín – Loučka a železničními tratěmi č. 275 Olomouc – Drahanovice a č. 273 Červenka – Senice na Hané – Prostějov. Vzhledem k dostupnosti hlavního centra, města Olomouce, se poloha městyse dá označit za velmi výhodnou.

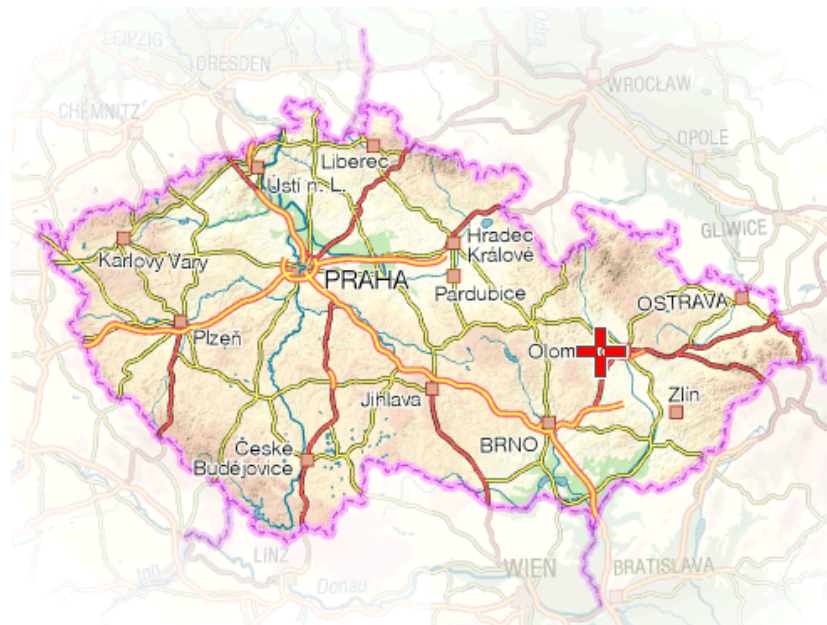
Tab. 1. Vybrané údaje o městyse [25]

Kód obce	504 505
Statut	Městys
Kraj	Olomoucký
Okres	Olomouc
ORP	Olomouc
Mikroregion	Litovelsko
Katastrální výměra	1 865 ha
Nadmořská výška	260 m n. m.
Počet obyvatel	2002 (stav k 8. 3. 2010)
Pošta	ano
Škola	ano
Vodovod	ano
Plynofikace	ano
Kanalizace (ČOV)	ano
Úřad městyse 	adresa: Náměstí T. G. Masaryka 100 783 44 Náměšť na Hané starostka: Mgr. Marta Husičková www stránky: www.namestnahane.cz e-mail: mestys@namestnahane.cz

4.2 Geografická poloha

Městys se rozprostírá v úrodné oblasti Hané na úpatí Dražanské vrchoviny v nadmořské výšce 260 m n. m. Leží 15 km západně od města Olomouce, 17 km severně od Prostějova a 12 km jižně od Litovle. Souřadnice jsou 17° 03' 51'' východní zeměpisné délky a 49° 36' 16'' severní zeměpisné šířky.

Obr. 2. Umístění městyse v rámci ČR [19]

Obr. 3. Bližší lokalizace městyse Náměšť na Hané [19]

4.3 Vnější vztahy

Mikroregion Litovelsko

Městys Náměšť na Hané je součástí mikroregionu Litovelsko, který se skládá ze tří oblastí: Bouzovské vrchoviny, Hané a Litovelského Pomoraví. Území mikroregionu leží v západní části Olomouckého okresu a patří do turistického regionu Střední Morava. Mikroregion je svazkem 22 obcí: Bílá Lhota, Bílsko, Bouzov, Červenka, Dubčany, Haňovice, Cholína, Litovel, Loučany, Loučka, Luká, Měrotín, Mladeč, Náměšť na Hané, Náklo, Olbramice, Pňovice, Senice na Hané, Senička, Slavětín, Střeň a Vilémov. Rozloha celého území je přibližně 280 km² a žije v něm asi 26 tis. obyvatel. Dobrovolný svazek obcí s názvem „Mikroregion Litovelsko“ byl založen 21. října 2003. Cílem tohoto svazku je pomoc při rozvoji cestovního ruchu, dopravní infrastruktury, péči o památky či přípravě a realizaci projektů v celém mikroregionu. [26]

MAS Region Haná

Spolu s dalšími 23 okolními obcemi vymezenými správními obvody okresů Olomouc, Litovel a Prostějov je městys členem Místní akční skupiny Region Haná. Sdružuje tři mikroregiony – Mikroregion Kosířsko, Mikroregion Kosteletsko a Mikroregion Litovelsko. Rozloha Regionu Haná je 204 km² a žije zde 23 406 obyvatel (údaje k 1. 1. 2008). Spolupráce MAS je založena na tzv. leaderovských principech (možnost čerpání finančních prostředků z jedné z iniciativ EU – iniciativy LEADER), jde o podporu všestranného trvalého rozvoje regionu Haná, podporu regionálních činností ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných, malých a středních podnikatelů a ostatních subjektů působících a sídlících v regionu Haná, k rozvoji jejich mezisektorové spolupráce. Region Haná si klade za cíl podporu spolupráce samosprávy a rozvoje občanských iniciativ, ochranu přírody, kulturního bohatství a zdraví občanů. [27]

Sdružení obcí střední Moravy

Dále je Náměšť na Hané členem dobrovolného svazku obcí „Sdružení obcí střední Moravy.“ Svazek má 141 členů převážně z Olomouckého kraje, ale zasahuje také do Zlínského kraje. Usiluje o hospodářský a kulturní rozvoj obcí a měst střední Moravy. [31]

5 PŘÍRODNÍ ZDROJE

Náměšť na Hané se nachází v Olomouckém kraji, který se rozkládá ve střední části Moravy a částečně zasahuje i do severní části. Geograficky je kraj členěn na severní hornatou část s pohořím Jeseníky, jižní část kraje tvoří rovinatá Haná, kam spadá i území městyse Náměšť na Hané.

Nerostné bohatství

Náměšť není bohatá na nerostné suroviny. V minulosti se zde nacházelo malé ložisko cihlářských surovin, ale dnes již v katastru městyse nedochází k žádné těžbě.

Klimatické poměry

Klimaticky se okolí Náměště na Hané nachází v teplé oblasti T2. Tato oblast se vyznačuje dlouhým, teplým a suchým létem a naopak krátkou, mírnou zimou s počtem dnů se sněhovou pokrývkou v rozmezí od 40 do 60 dnů. Počet letních dnů se uvádí mezi 50–60 a počet mrazových dnů 100–110. Průměrná teplota vzduchu v lednu dosahuje hodnot -2 až -3 °C a v červenci 18 až 19 °C. Další charakteristikou je srážkový úhrn ve vegetačním období, který se pohybuje v rozmezí 350–400 mm a v zimním období 200–300 mm. [1]

Hydrologické poměry

Městysem protéká řeka Šumice, která spadá do povodí řeky Moravy. Řeka Šumice pramení v obci Luká v nadmořské výšce 485 m n. m. a délka jejího toku je 23 km. Průměrný průtok Šumice u ústí do řeky Blaty (Blata je pravostranným přítokem řeky Moravy) je 0,26 m³/s. Dalším vodním tokem na území Náměště je potok Babělec (2 725 m), který se vlévá do řeky Šumice. [33]

Přírodní rezervace Terežské údolí

Přírodní rezervace Terežské údolí byla vyhlášena krajským úřadem Olomouckého kraje 31. 10. 2006. Převážná část přírodní rezervace a její ochranné území spadá do katastrálního území Náměště na Hané, pouze menší část jižního území se nachází v katastru obce Ludéřov. Předmětem ochrany v přírodní rezervaci je soubor biotopů s velkým množstvím ohrožených druhů rostlin a živočichů a druhů chráněných zákonem. Terežské údolí je také mimořádně významné archeologické a geomorfologické území. V přírodní rezervaci a jejím blízkém okolí se nachází řada historických památek a archeologických lokalit. Rozloha přírodní rezervace je 7,6 km. [1]

6 HISTORICKÝ VÝVOJ

Krajina v místech dnešní Náměště na Hané byla osídlena již v pravěku. Z téměř každého pravěkého období (starší, mladší, pozdní doba kamenná, doba bronzová, doba železná) se zde našly zbytky dokazující pobyt pravěkých lidí. Nejvýznamnější pravěká lokalita neleží přímo ve vesnici, ale na kopci Rmíz v Terezkém údolí. V okolí Náměště zanechali své stopy také Keltové, z mladší doby železné pochází pravděpodobně jediná keltská svatyně na Moravě, lidově nazývaná Švédská šance. Osídlení Náměště v době římské dokazují nálezy římských mincí Marka Aurelia. Příchod prvních Slovanů na naše území někdy počátkem 6. století ovlivnil zdejší osídlení již trvale. Přítomnost prvních Slovanů zachycují nálezy z lokality zvané Válník. První písemná zpráva o Náměšti pochází z roku 1141, z tzv. Zdíkovy listiny.

Důvodem proč se Náměšť stala centrem svého okolí, bylo povýšení z obyčejné vesnice na trhovní městečko (městys) s právem konat jednou týdně trh. Povýšení, které se uskutečnilo v roce 1319 králem Janem Lucemburským, je vůbec nejdůležitějším privilegiem celých náměšťských dějin. Z blízkého regionu byla Náměšť jediným sídlem s konáním týdenních trhů, toto jedinečné právo učinilo pro Náměšť nadřazené postavení nad okolními vesnicemi. To jasně ukazuje, že význam Náměště byl ve 14. století i později daleko větší než dnes.

Rok 1726 je dalším významným mezníkem v dějinách městyse, Náměšť přešla do rukou hrabat z Harrachu. Harrachové svým textilním podnikáním zajistili pro Náměšť mnoho pracovních příležitostí a vystavěním nového zámku po sobě zanechali nesmazatelnou stopu. V době, kdy náměšťské panství zakoupili, jim jako sídlo sloužil starý tzv. Dolní zámek. Po skončení sedmileté války (1776) začal Ferdinand Bonaventura hrabě Harrach se stavbou nového zámku (Horního zámku) poblíž zříceniny středověkého náměšťského hradu. Dolní zámek postupně měnil svou funkci a byla zde zřízena tkalcovská manufaktura, později přeměněna na pivovar, ze kterého se stala dnešní sladovna.

V roce 1882 se začala stavět železniční dráha Olomouc – Čelechovice a ještě téhož roku byla vybudována zastávka této trati v Náměšti. Otevření proběhlo v následujícím roce, a Náměšti se tak dostalo lepšího spojení s okolím.

Velký rozvoj zaznamenala školní výuka v roce 1813. Byla vystavěna budova školy, původně dvojtřídní. Kapacita nepostačovala, a proto byl zakoupen nový pozemek a na něm

vybudována škola nová (1909). V roce 1919 došlo k zahájení výuky na měšťanské škole pro široké okolí. Protože se počet žáků neustále zvyšoval, městys nechal vybudovat samostatnou budovu pro měšťanskou školu. Stavba byla dokončena v roce 1925 a byli do ní přijímáni žáci z devatenácti okolních vesnic.

Ve druhé polovině 19. století začal v městysi rozvoj podnikatelských aktivit. V roce 1873 byla založena výrobná lihovin a rosolek, 1881 byl zahájen prodej obilí, luštěnin a mouky a zároveň byla uvedena do provozu pekárna, 1884 vzniklo strojní klempířství a v roce 1897 se v obci začalo s výrobou uhličitých nápojů.

V Náměšti, kde byla od roku 1921 četnická stanice a od roku 1925 poštovní úřad, nastal předěl změnou názvu městyse. V roce 1925 bylo k původnímu názvu městyse přiděleno přízvisko na Hané, patrně z důvodu odlišení od druhé Náměště – Náměště nad Oslavou. Ze zdravotnických a sociálních zařízení se v městysi nacházela místní nemocnice (založena roku 1894) a starobinec, vzniklý v roce 1938, který byl v roce 1956 změněn na domov důchodců. I přes celostátní hospodářskou krizi ve 30. letech se v Náměšti na Hané budovalo. Roku 1930 byla započata stavba silnice mezi Náměští a Olbramicemi, v letech 1932–1933 postavena silnice spojující Náměšť a Loučany. V letech 1933–1934 vznikla v městysi sokolovna.

Po roce 1948 se začalo se stavbami veřejně prospěšných objektů – vybudováno koupaliště v přírodě (1948), sportovní stadion (1948) a kino s 298 sedadly (1948–1950). Roku 1950 bylo v městysi založeno Jednotné zemědělské družstvo a také se započala výstavba přírodního amfiteátru s hledištěm pro 10 000 návštěvníků, určeného především pro dožínkové slavnosti. Tyto slavnosti si u veřejnosti získaly velkou oblibu a v roce 1956 se jich zúčastnilo necelých 50 000 lidí. V městysi nechybí ani požární zbrojnice (založena r. 1968), nákupní středisko (otevřeno r. 1973) nebo mateřská škola (otevřena r. 1982).

Po listopadovém převratu v roce 1989 šel vývoj městyse dál s menšími i většími úspěchy, vznikla řada soukromých podniků, v restituci byla navrácena sladovna potomkům původních majitelů, opravila se zámecká kaple sv. Trojice, náměšťský kostel dostal novou střechu za přispění místních obyvatel. V městysi úspěšně proběhla plynofikace, dále městys získal pod svou správu Horní zámek, byl jí znovu navrácen statut městyse a v loňském roce byla ukončena výstavba kanalizace s napojením na čističku odpadních vod. [9]

7 OBYVATELSTVO A BYDLENÍ

7.1 Vývoj počtu obyvatel

První zpráva o počtu obyvatel v Náměšti je z roku 1771, kdy se začalo s číslováním domů. V uvedeném roce žilo na území městyse 864 obyvatel. V současnosti má městys 2 002 obyvatel, což ho řadí mezi středně velká sídla, a to do velikostní kategorie 2 000–4 999.

Tab. 2. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva [15]

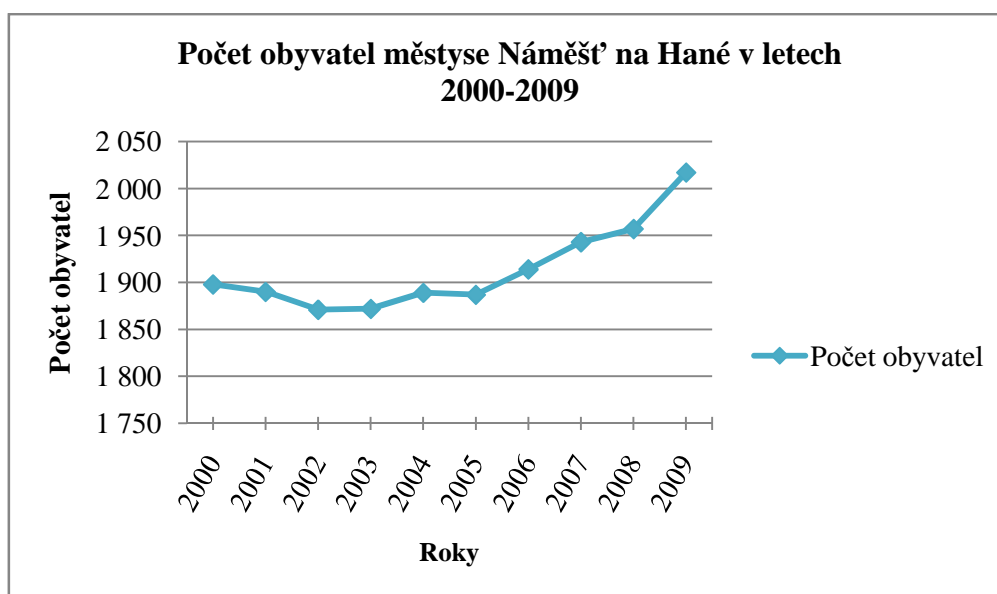
Sčítání lidu v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Náměšť na Hané	1579	1582	1601	1666	1796	1759	1881	1778	1935	1890	1825	1818	1890

Z hlediska dlouhodobého vývoje je patrné, že až do roku 1910 počet obyvatel narůstal. Pokles v letech 1910–1921 byl zapříčiněn první světovou válkou. K dalšímu výraznému poklesu obyvatel došlo v období po druhé světové válce v letech 1930 až 1950, z čehož vyplývá, že populační stabilita byla negativně narušena socioekonomickými jevy charakteristickými pro daná období. Ve sledovaném období docházelo ke značným výkyvům. V roce 2001 bylo v Náměšti 1 890 obyvatel, což je o 311 více, než v roce 1869. Vliv na tento pozitivní vývoj má určitě poloha městyse nedaleko od okresního města Olomouce.

Tab. 3. Krátkodobý vývoj počtu obyvatel [36]

Rok (k 31.12.)	Počet obyvatel
2000	1 898
2001	1 890
2002	1 871
2003	1 872
2004	1 889
2005	1 887
2006	1 914
2007	1 943
2008	1 957
2009	2 016

Z krátkodobého hlediska došlo k výraznému nárůstu počtu obyvatel, který překročil hranici, s níž počítal územní plán z roku 1992, a to téměř o 150 obyvatel. Tento přírůstek až na výkyv z roku 2002, je dán primárně zvýšeným zájmem o výstavbu rodinných domů v městysi a sekundárně mírně zvýšenou porodností v posledních letech. Vzhledem k rozvoji výstavby lze předpokládat další nárůst počtu obyvatel.

Obr. 4. Krátkodobý vývoj počtu obyvatel [36]

7.2 Pohyb obyvatelstva

Tab. 4. Přírůstek obyvatelstva v letech 2000 až 2009 k 31. 12. [14], [36]

Rok	Přírůstek obyvatelstva			Migrační přírůstek			Celkový přírůstek
	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přirozený přírůstek	Vystěhovalí	Migrační přírůstek	
2000	19	24	-5	48	31	17	12
2001	13	28	-15	57	42	15	0
2002	14	25	-11	34	42	-8	-19
2003	14	33	-19	51	31	20	1
2004	12	33	-21	55	17	38	17
2005	14	18	-4	40	38	2	-2
2006	11	31	-20	72	25	47	27
2007	18	20	-2	56	25	31	29
2008	18	29	-11	60	35	25	14
2009	24	27	-3	52	23	29	26

Přirozený přírůstek obyvatelstva každoročně vykazuje záporné hodnoty (pro srovnání okres Olomouc vykazoval ve stejném období také záporný přirozený přírůstek obyvatelstva). Celková změna počtu obyvatel značně kolísá, ale většinou je vývoj pozitivní (s výjimkou let 2002 a 2005). S ohledem na plánovaný rozvoj městyse se dá očekávat rostoucí tendence ve vývoji obyvatel.

7.3 Věková struktura obyvatelstva

V procentuálním vyjádření z celkového počtu obyvatelstva v roce 2009 tvoří obyvatelstvo v předproduktivním věku (0–14 let) 13,7 %, v produktivním věku (15–64 let) 69,2 % a v poproduktivním věku (65 a více let) 17,1 %. Průměrný věk žijících obyvatel je 41,37 let, což je v porovnání s Českou republikou (41,42 let) na stejné úrovni (oba údaje k 31. 12. 2009).

Tab. 5. Obyvatelstvo podle věkové struktury k 31. 12. 2009 [36]

	Věková kategorie			Celkem obyvatel	Průměrný věk	Index stáří
	0–14 let	15–64 let	65 a více let			
K 31. 12. 2009	277	1394	345	2016	41,37	124,55

Index stáří je významnou charakteristikou popisující věkovou strukturu obyvatel, vypovídá o stárnutí populace. Znázorňuje, kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věkovém rozmezí 0–14 let. V případě městyse Náměště na Hané je index stáří 124,55 let. Tato hodnota převyšuje hranici 100 bodů, což potvrzuje, že zde převažuje podíl starších osob nad mladou generací.

7.4 Bydlení

V městyse Náměšť na Hané převažuje bytová funkce v návaznosti na zemědělskou funkci. Předpokladem je, že tyto funkce budou sídlu i nadále dominovat. Schválený územní plán z roku 1992 (včetně jeho 1. a 2. změny je zpracováván pro návrhové období do roku 2010) počítá s rozvojem sídla uvnitř intravilánu tak, aby byly optimálně využity jeho plochy, včetně rezerv s cílem vytvořit vyvážené proporce a harmonii funkcí. Územní plán uvažoval do roku 2010 nárůst obyvatel na 1850, tento odhad byl překročen asi o 150 obyvatel. Rozvoj zde byl tedy mnohem výraznější, než územní plán předpokládal. Z tohoto důvodu 1. i 2. změna územního plánu navrhovala nové plochy pro bydlení ve třech lokalitách. Druhá

změna územního plánu (2006) uvažuje s možným nárůstem o 57 rodinných domů, což tvoří 181 obyvatel. K tak rozsáhlému nárůstu v návrhovém období nedošlo, nicméně smyslem je řešit rozvoj a urbanizaci cíleně, aby ve výsledku byla dodržována urbanistická struktura městyse. [35]

Domovní a bytový fond

Ve sledovaném období 1896–2001, které vyznačuje tabulka (Tab. 6) došlo téměř k trojnásobnému navýšení bytového fondu městyse. Zajímavý je vývoj počtu obyvatel na jeden dům, do 30. let 20. století byl tento počet vyšší než 5 osob, v současné době se počet osob na jeden dům pohybuje v rozmezí 3–4. V daném období můžeme sledovat pozvolný pokles zalidněnosti zdejších domů.

Tab. 6. Dlouhodobý vývoj počtu domů [15]

Sčítání lidu v roce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet domů	198	210	233	258	282	293	366	423	425	455	469	517	552
Počet obyv./dům	7,97	7,53	6,87	6,46	6,37	6,00	5,14	4,20	4,55	4,15	3,89	3,52	3,42

V následujících dvou tabulkách (Tab. 7. a Tab. 8.) jsou uvedeny informace o domovním a bytovém fondu městyse. Tabulka (Tab. 7) představuje stav domovního fondu. Z celkového počtu 552 domů je téměř 90 % obydlených domů. Kromě rodinných domů je v městyse také 10 bytových domů. Z obydlených domů je 86 % v soukromém vlastnictví. Bytový fond městyse je poměrně mladý, největší počet domů byl postaven v letech 1946–1980 a dále pak po roce 1981.

Tab. 7. Domovní fond [16]

Domy úhrnem		552	
z toho domy obydlené		491	
z úhrnu obydlených domů	rodinné domy	475	
	bytové domy	10	
	domy podle vlastnictví	soukromých osob	473
		obce, státu	4
		SBD	5
	domy postavené	do 1919	90
		1920–1945	65
		1946–1980	211
		1981–2001	125

Tab. 8 ukazuje stav bytového fondu. Z celkového počtu 645 bytů je celkem 71 neobydlených. Zcela neobydlených domů je v městysi 61, z nichž 8 bytů slouží k rekreaci a 17 je obydleno přechodně.

Tab. 8. Bytový fond [16]

Byty úhrnem		645
z toho byty obydlené		574
z toho	v rodinných domech	529
	v bytových domech	36
byty neobydlené v obydlených domech		10
byty neobydlené v neobydlených domech		61
z toho	obydlené přechodně	17
	slouží k rekreaci	8

8 TRH PRÁCE

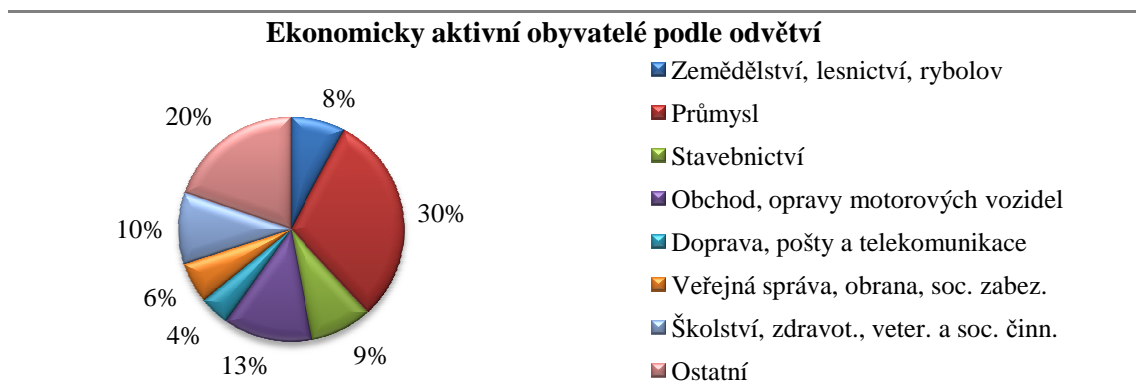
8.1 Ekonomická aktivita

Při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 bylo v městysi z celkového počtu 1890 obyvatel ekonomicky aktivních 48 % obyvatel. V porovnání s celkovou situací v ČR (51,4 %) je tato hodnota mírně pod průměrem. Druhou největší skupinu s 26 % tvoří ekonomicky neaktivní, nepracující důchodci.

Tab. 9. Ekonomická aktivita obyvatelstva [16]

Obyvatelstvo celkem		1890
Ekonomicky aktivní celkem		903
zaměstnaní		805
z toho	pracující důchodci	16
	ženy na mateřské dovolené	17
nezaměstnaní		98
Ekonomicky neaktivní celkem		976
z toho	nepracující důchodci	491
	žáci, studenti, učni	321
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		11

Nejvíce obyvatel městyse pracuje v sekundárním sektoru – průmyslu (30 %). Druhým nejčastěji zastoupeným oborem je obchod, opravy motorových vozidel (13 %). Z dalších odvětví je pořadí následující školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost (10 %), stavebnictví (9 %), zemědělství a lesnictví (8 %), veřejná správa, obrana a sociální zabezpečení (6 %) a doprava, pošty a telekomunikace (4 %).

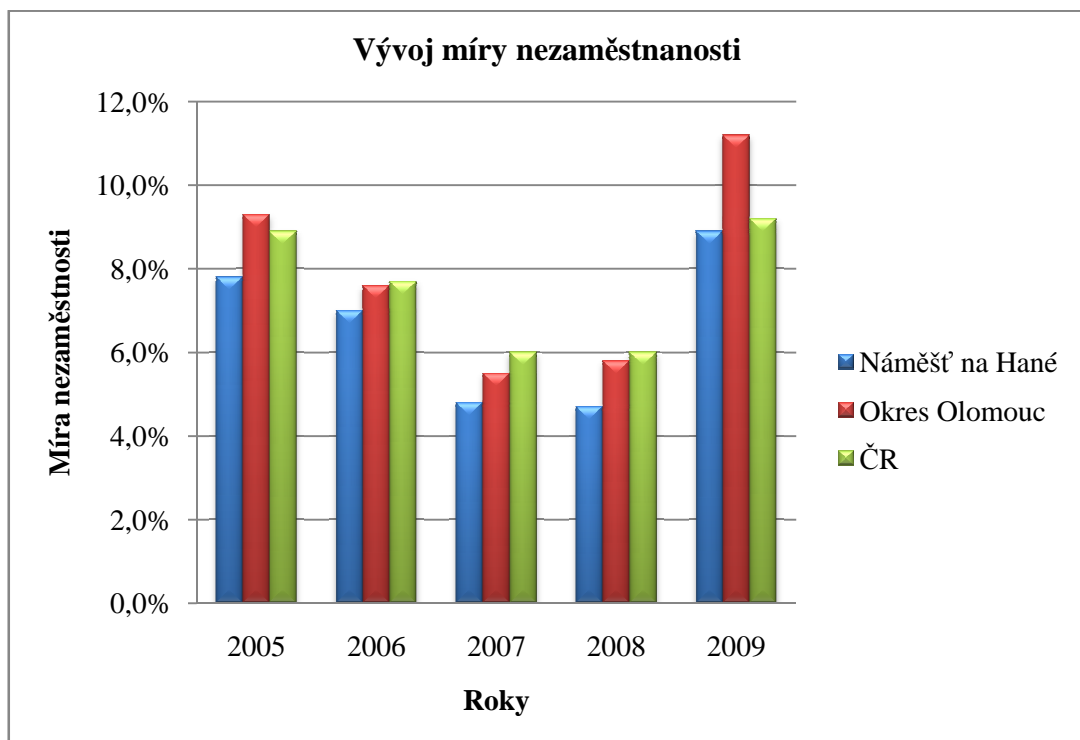
Obr. 5. Ekonomicky aktivní obyvatelé podle odvětví [16]

8.2 Míra nezaměstnanosti

Situace na trhu práce v okrese Olomouc se v posledních letech vyvíjela pozitivně až do roku 2009 s ohledem na celkovou ekonomickou situaci v České republice, která byla poznamenána dopady světové hospodářské krize. Z tabulky (Tab. 10) a obrázku (Obr. 6) vyplývá, že vývoj nezaměstnanosti v městysi v letech 2005 až 2009 byl pod průměrem České republiky. V porovnání s okresem Olomouc na tom byl městys s nezaměstnaností svých občanů také lépe.

Tab. 10. Míra nezaměstnanosti [22]

Údaje k 31.12.	Náměšť na Hané	Okres Olomouc	ČR
2005	7,8 %	9,3 %	8,9 %
2006	7,0 %	7,6 %	7,7 %
2007	4,8 %	5,5 %	6,0 %
2008	4,7 %	5,8 %	6,0 %
2009	8,9 %	11,2 %	9,2 %

Obr. 6. Porovnání vývoje nezaměstnanosti v městysi s okresem Olomouc a ČR

9 INFRASTRUKTURA

9.1 Občanská vybavenost

Městys Náměšť na Hané disponuje základním občanským vybavením. Nachází se zde: úřad městyse, základní škola, mateřská škola, pošta, banka, zdravotní středisko, lékárna, hasičská zbrojnice, kostel, hřbitov, domov důchodců, knihovna, informační centrum, prodejna potravin, kadeřnictví, hřiště, fitness centrum.

Školství

Mateřská škola

Provoz v mateřské škole (kapacita 90 míst) byl zahájen v roce 1982. V letošním školním roce 2009/2010 navštěvuje MŠ 41 dětí ve věkovém rozmezí 2,5 až 7 let. Mateřská škola má dvě třídy, třídu mladších dětí a třídu předškolních dětí. Děti z obou tříd mohou navštěvovat tři zájmové kroužky: keramický, literární a pohybový. Dále mohou děti z obou tříd dojíždět na předplavecký výcvik na krytý bazén do Litovle.

Základní škola

V městysi funguje úplná základní škola s devíti postupnými ročníky s kapacitou 360 míst. Svou činnost vykonává ve dvou budovách I. stupně (1.–5. ročník) a II. stupně (6.–9. ročník), které jsou od sebe vzdáleny asi 700 m. Součástí budovy I. stupně jsou tělocvična, školní družina s kapacitou 30 míst a školní jídelna s kapacitou 250 obědů. V hlavní budově II. stupně sídlí vedení školy a je zde nová tělocvična vybudovaná v roce 2005.

ZŠ má ve školním roce 2009/2010 deset tříd 1.–9. ročníku, v nichž je vyučováno celkem 256 žáků. První stupeň navštěvuje 104 a druhý stupeň 152 žáků. Téměř 40 % z nich tvoří dojíždějící žáci z okolních vesnic. Jedná se o žáky z obcí Drahanovice, Lhota pod Kosířem, Loučany, Luděrov, Olbramice a Střížov. (Uvedené údaje jsou k datu 3. 1. 2010).

Během posledních tří let počet žáků i počet tříd vlivem demografického vývoje mírně klesá. Do první třídy nastoupilo ve školním roce 2009/2010 pouze 12 dětí, což je o polovinu méně, než v předchozích letech.

Zdravotnictví a sociální péče

Úroveň zdravotní péče je zde poměrně na dobré úrovni. V městysi je zdravotní středisko, jeden samostatný praktický lékař a lékárna. Ve zdravotním středisku se nachází tři

ordinace – ordinace dětského lékaře, ordinace praktického lékaře pro dospělé a zubní ordinace. Prostory zdravotního střediska si lékaři pronajímají od městyse.

Přehled lékařských ordinací a lékárna:

Zdravotní středisko

Praktický lékař pro děti a dorost – MUDr. Tomáš Šoupal

Praktický lékař pro dospělé – MUDr. Blanka Chytilová

Zubní ordinace – MUDr. Kamila Kolaříková

Soukromá ordinace – praktický lékař pro dospělé – MUDr. Josef Husička

Lékárna „U Štíra“ – PharmDr. Pavel Studecký

Dům seniorů FRANTIŠEK

Sociální zařízení Dům seniorů František Náměšť na Hané je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. Uživateli služeb tohoto zařízení jsou převážně občané Náměště a okolních vesnic. Jeho kapacita je 53 míst. Dům seniorů poskytuje pobytové služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku a zhoršeného zdravotního stavu. V Domě seniorů je 23 zaměstnanců, z toho 9 zdravotnických. Zdravotní péči pro uživatele služeb Domu seniorů zajišťují dva lékaři formou návštěvní služby, ošetrovatelská péče je poskytována nepřetržitě.

Tab. 11. Přehled kapacity ubytování v Domu seniorů [18]

Počet míst	53
Počet dvoulůžkových pokojů	11
Počet třílůžkových pokojů	9
Počet dvoulůžkových pokojů pro manželské páry + WC	2

Správa městyse

Výkonným orgánem obce je úřad městyse, který je tvořen starostkou, místostarostou a zaměstnanci městyse. V posledních komunálních volbách, které se konaly v roce 2006, občané Náměště na Hané volili patnáctičlenné zastupitelstvo městyse. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva byla zvolena starostkou Mgr. Marta Husičková a další čtyři členové rady městyse.

Výbory zřízené zastupitelstvem městyse:

- Finanční výbor – provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky městyse a také plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo městyse.
- Kontrolní výbor – kontroluje plnění usnesení zastupitelstva městyse a rady městyse, kontroluje dodržování právních předpisů a plní další úkoly, kterými jej pověřilo zastupitelstvo městyse.

Komise zřízené radou městyse:

- Kulturní komise - vydávání Náměšťských novin, vítání občánků, osobní blahopřání jubilantům starších 80-ti let apod.
- Povodňová komise - řeší úkoly spojené s ohrožením občanů městyse v důsledku povodní.

Dne 23. 1. 2007 byl Náměšti na Hané znovu navrácen statut městyse. Městys Náměšť na Hané je obcí bez pověřeného obecního úřadu s matričním a stavebním úřadem. Do matričního obvodu patří obce Náměšť na Hané a Loučany. MÚ vykonává komplexní činnost matriční agendy, zejména: vydávání matričních dokladů (rodný list, oddací list, úmrtí list), uzavírání manželství, evidence obyvatel, trvalý pobyt, občanské průkazy, ověření podpisu atd. Stavební úřad v Náměšti na Hané je správním obvodem pro obce Náměšť na Hané, Loučany, Drahanovice, Střížov, Luděřov, Lhota pod Kosířem, Kníničky, Olbramice. Mezi základní činnosti stavebního úřadu patří: vydávání územního rozhodnutí a územního souhlasu, provádí činnosti na úseku stavebního řádu (ohlášení stavby, stavební řízení, kolaudace, změny v užívání aj.), přiděluje čísla popisná, evidenční a orientační pro budovy atd.

Ostatní úřady (finanční úřad, úřad práce, katastrální úřad, živnostenský úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, hygienická stanice) se nachází v 15 km vzdáleném okresním městě Olomouci.

Na úřadu městyse je umístěno pracoviště Czech POINTu, na kterém mohou občané žádat o vydání různých dokumentů, např. výpis z rejstříku trestů, výpis z obchodního rejstříku, výpis z živnostenského rejstříku, výpis z katastru nemovitostí, výpis z rejstříku bodového hodnocení řidičů a další.

Úřad městyse Náměšť na Hané nabízí svým občanům zajímavou službu – informační systém městyse. Prostřednictvím e-mailu jsou všem zájemcům zasílány informace o hlášení

rozhlasu. Od roku 2002 městys pravidelně vydává Náměšťské noviny, ve kterých informuje obyvatele o dění v městysi.

Knihovna

Knihovna (zřízena v roce 1874) je velmi důležitou kulturní součástí městyse. Od 70. let minulého století plnila místní knihovna tzv. střediskovou funkci – starala se o činnost devíti menších knihoven. V souvislosti s rozpadem okresních systémů se zřizovatelem knihovny stal v roce 2003 městys. Knihovna svým čtenářům poskytuje okolo deseti tisíců knihovních jednotek. Významnou součástí poskytovaných služeb veřejnosti jsou dva počítače s připojením na Internet. V knihovně je v provozu již osmý rok, přístup je umožněn všem občanům zdarma a podmínkou užívání není členství v knihovně.

Turistické informační centrum

Základní funkcí turistického informačního centra je poskytování bezplatných informací nejen pro návštěvníky, ale také pro obyvatele městyse. V rámci svých služeb poskytuje všeobecné informace o atraktivitách městyse a jeho okolí, o kulturních, sportovních a dalších akcích v městysi a blízkém okolí, o službách v městysi, o cyklostezkách v okolí a nabízí prodej suvenýrů, map a pohlednic.

Poštovní a bankovní služby

V městysi se nachází pobočka České pošty, je k dispozici občanům Náměště, ale spadá pod ní ještě několik dalších obcí – Loučany, Strážov, Luděřov, Kníničky, Drahanovice, Lhota pod Kosářem. Pobočka vyřizuje listovní, balíkové a bankovní služby. Otevírací doba je pondělí až pátek 8.00-12.00, 13.00-17.00.

V městysi poskytuje služby také pobočka České spořitelny, která je otevřena každý den kromě čtvrtku. Velkým nedostatkem pro zdejší obyvatele je, že zde není umístěn bankomat.

Služby v městysi

V městysi je poskytována široká škála služeb. Fungují zde tři prodejny se smíšeným zbožím, tři řeznictví, trafika, dvě kadeřnictví, kosmetika, květinářství, drogerie, stolařství, klempířství, čistírna, prodejna s elektrem, prodejna s čerpací technikou a prodejna s domácími potřebami, obuví a oděvy.

Stravování a pohostinství nabízí několik zřízení – Zámecká restaurace, Hospoda U Muců, Pizzerie Antonio Ristorante, Pivnice U Sladovny, Občerstvení Svatojánská zahrada a Cukrárna Danuše Zajíčková.

Sportovní zařízení

V Náměšti na Hané se nachází sportovní areál, který je složen z fotbalového stadionu, běžecké dráhy s antukovým povrchem, asfaltového hřiště připraveného pro košíkovou a hřiště pro volejbal a nohejbal. Sportovní areál slouží mimo fotbalová utkání místních týmů také pro výuku tělesné výchovy I. i II. stupně základní školy v Náměšti na Hané a pro mládež a dospělé z městyse a okolí. Pro děti slouží dětské hřiště nedaleko vlakové zastavky v Náměšti a prolézačky v areálu MŠ. V areálu základní školy je další fotbalové hřiště a volejbalové hřiště, které mohou využívat žáci ZŠ. Pro širokou veřejnost nabízí ZŠ pronájem tělocvičny, a to ve večerních hodinách nebo o víkendech. V městyse jsou také venkovní tenisové kurty a přírodní koupaliště. Nachází se zde také sportovně regenerační zařízení „Dům aktivního odpočinku Svatojánská zahrada“, které nabízí fitness posilovnu, cvičební sál pro aerobic, finskou saunu, páru, tureckou saunu a biosolárium.

9.2 Technická vybavenost

9.2.1 Vodovod

V Náměšti na Hané je vybudován veřejný vodovod, který je částečně v majetku a správě městyse a částečně v majetku Vodovodu Pomoraví – svazku obcí, který provozuje Středomoravská vodárenská, a. s. Původním zdrojem pitné vody je vrtaná studna o vydatnosti 0,6 l/s z roku 1988, z tohoto zdroje je voda čerpána výtlačným řádem DN 80 do věžového vodojemu 120 m³. Odtud je pak vodovodní sítí PVC DN 80–100 zásobeno asi 30 % obyvatel (zástavba v okolí zámku a zástavba za tratí).

Dalším zdrojem vody je Vodovod Pomoraví, tato vodní síť byla postavena v letech 1995–1999. Voda je dopravována převaděčem o délce 11 515 m z vodojemu Křelov 4x5 000 m³ do rozdělovací šachty v Senici na Hané. Z této šachty je napojen přívodní řád PVC DN 150, který dopravuje pitnou vodu do obcí Náměšť na Hané a Loučany.

V městyse je vybudován vodovodní systém, který má vlastní zdroj vody (studna o vydatnosti 0,6 l/s) a zároveň je napojen na skupinový Vodovod Pomoraví. Rozvodná síť pokrývá celé území městyse a s jejím dalším rozšiřováním se v nejbližší době nepočítá. [35]

9.2.2 Kanalizace

Městys Náměšti na Hané dokončil v loňském roce výstavbu jednotné kanalizace vzájemně propojené s kanalizací obce Loučany. Likvidace odpadních vod je řešena na společné mechanicko-biologické ČOV o kapacitě 2 500 EO (375 m³/den). ČOV se nachází pod zástavbou obce Loučany na levém břehu řeky Šumice. V obou obcích je převážně jednotná kanalizace, část kanalizace je splašková – 180 m a část je tlaková 78 m. Celková délka kanalizace v Náměšti na Hané a Loučanech je DN 300–1 000 je 12 400 m. Na stokové síti jsou odlehčovací objekty, přechody vodoteče jsou řešeny shybkami a z důvodu konfigurace terénu jsou zde čerpací stanice. [35]

9.2.3 Plynofikace

Plynofikace celé obce proběhla v roce 1996. V současnosti je městys plynofikován STL plynovodní sítí, zdrojem zemního plynu je regulační stanice plynu společná i pro sousední obec Loučany. Rozvodná stanice VTL/STL s kapacitou 3 000 m³ je umístěna v prostorech ZD Loučany. Vlastní distribuční síť zajišťuje bezpečný přívod zemního plynu k jednotlivým odběratelům v obou obcích.

Současná distribuční síť je do budoucna nedostačující, územní plán počítá s rozšířením distribuční sítě – vybudováním nových plynovodních větví s ohledem na rozvoj zástavby rodinných domů i podnikatelských aktivit. [35]

9.2.4 Elektrifikace

Městys je zásoben elektrickou energií z vedení vysokého napětí 22 kV, vedoucího z Olomouce do Litovle. Síť nízkého napětí je provedena převážně vrchním vedením, pouze pro napájení objektů soustředěné bytové a občanské výstavby jsou provedeny kabely. Svítidla veřejného osvětlení jsou umístěna převážně na samostatných stožárech a mají kabelové přívody, pouze v malém měřítku jsou svítidla veřejného osvětlení osazena na stožárech a střešních sítích nízkého napětí. [35]

9.3 Doprava

Přestože územím městyse Náměšť na Hané neprochází žádná významná komunikace (I. ani II. třídy) je dopravní spojení v městyse na dobré úrovni. Veřejnou dopravu zajišťuje autobusové a vlakové spojení.

Silniční doprava

Katastrálním územím městyse neprochází žádná komunikace I. ani II. třídy. Na nadřazenou silniční síť je Náměšť napojena silnicí II/449 (Rýmařov – Litovel – Prostějov), která zajišťuje dostupnost okolních větších sídel – center zaměstnání, zdravotní péči, školství, kulturní a volnočasové aktivity.

Územím městyse procházejí tyto silnice III. třídy:

- III/37340 Hvozd – Olbramice – Loučany,
- III/44919 Náměšť na Hané – spojovací II/449,
- III/44920 Náměšť na Hané – Nové Dvory,
- III/44922 Náměšť na Hané – spojovací II/449.

Železniční doprava

Pravidelná vlaková doprava vedoucí městysem je provozována Českými drahami na dvou tratích. Železniční napojení na města Olomouc, Litovel a Prostějov zajišťují trať č. 275 Olomouc – Drahanovice a trať č. 273 Červenka – Senice na Hané – Prostějov (z úseku Senice na Hané je společná s tratí č. 273). Na tratích jezdí pouze osobní vlaky, mají spíše místní význam a nejsou elektrifikovány.

Autobusová doprava

V městyse je zajištěna pravidelná doprava linkovými autobusy dopravní společnosti Veolia Transport Morava do všech přilehlých obcí. Na území městyse se nachází 4 zastávky. Dopravní společnost Veolia Transport provozuje celkem 5 linek:

- č. 890718 Olomouc – Náměšť na Hané – Olbramice,
- č. 890730 Lutín – Náměšť na Hané – Senice na Hané – Loučka,
- č. 890733 Lutín – Bohuslavice – Náměšť na Hané – Senice na Hané,
- č. 890740 Olomouc – Náměšť na Hané – Bílsko – Loučka,
- č. 890784 Litovel – Náměšť na Hané – Slatinice.

Městys dané linky dotuje ze svého rozpočtu. Pro letošní rok činí částka 389 000 Kč.

10 KULTURA A PAMÁTKY

10.1 Kultura

Náměšť na Hané zaujme nejen příznivce historie, ale také vyznavače lidových tradic, hudby a přírodních krás. K Hané neodmyslitelně patří typický folklor a nářečí, s nímž je možné se v Náměšti setkat i dnes, např. při různých akcích pořádaných na zámku. Největší kulturní akcí v městysi je multižánrový festival Zahrada, který každoročně přiláká několik tisíc návštěvníků. Akce se v městysi pořádá již od roku 1998 a těší se velké oblibě, každý rok zde účinkuje přes 100 skupin a sólistů. Druhou neméně významnou událostí jsou Hanácké slavnosti, s ještě delší tradicí, prvně se tyto oslavy konaly v roce 1953. Díky těmto slavnostem byl v roce 1955 postaven přírodní amfiteátr s kapacitou až 10 000 míst. Náměšť má i vlastní cimbálovou muziku Šumica, která reprezentuje městys v širokém regionu. V roce 2007 byla obnovena ochotnická tradice, skupina mladých lidí zde založila ochotnický spolek „Za dveřmi“.

Kulturní a společenský život v městysi je velice bohatý. Působí zde mnoho spolků pro občany všech věkových kategorií:

Sbor dobrovolných hasičů Náměšť na Hané

Sbor dobrovolných hasičů má v Náměšti na Hané dlouholetou tradici, vznikl v roce 1892, tehdy ještě pod názvem „Dobrovolný hasičský sbor farnosti Náměšťské se sídlem v Náměšti na Hané“. SDH má kromě hlavní činnosti jako je ochrana majetku před požáry a jinými živelnými pohromami, ještě mnoho dalších aktivit. Každoročně je pořadatelem Hasičského plesu, dvakrát do roka organizuje sběr železného šrotu, provádí údržbu a kontrolu techniky, zajišťuje technickou pomoc v městysi - čištění cest, studní a koupaliště. V době konání festivalu Zahrada je stanovena požární hlídka, která je 24 hodin v pohotovosti po celé čtyři dny. Novinkou je pořádání „Branného dne“ pro ZŠ Náměšť na Hané, kde zdejšími žákům ukazují svou práci, techniku a způsob zachraňování osob. Děti spolu s kantory mají možnost vyzkoušet si cvičný požární poplach. [39]

Myslivecké sdružení Náměšť na Hané

Členská základna mysliveckého sdružení čítá okolo 40 členů. Výkon práva myslivosti provádí ve dvou pronajatých honitbách o celkové výměře 2 439 ha. Snahou všech členů je starostlivost a péče o zvěř v obou honitbách. Sdružení myslivců každoročně pořádá myslivecký ples a Tradiční myslivecký karneval.

Tělovýchovná jednota Sokol

TJ Sokol má 8 sportovních oddílů - volejbal, florbal, tenis, jóga, basketbal, malá kopaná gymnastika a stolní tenis. V současnosti má asi 250 členů a 15 cvičitelů. Členové jsou rozděleni do čtyř kategorií – mladší žáci, ženy, ženy seniorky a muži. Kromě tradičních sportovních aktivit jako jsou turnaje volejbalistů, florbalistů, tenistů, soutěže stolních tenistů a turnaje v malé kopané, se členové účastní různých akcí - cyklovýlety, čarodějnický rej, besídky a další.

Sportovní klub Náměšť na Hané

SK vznikl v roce 1999 a plynule navázal na činnost TJ Sokol, pod jejíž hlavičku náměšťští fotbalisté do té doby patřili. SK spravuje fotbalový stadion s příslušenstvím, asfaltové hřiště a ubytovnu.

Mateřské centrum Pohádka

Mateřské centrum Pohádka je neziskové zařízení určené pro vzájemné setkávání rodin s dětmi. Svým návštěvníkům (těhotným ženám, maminkám a tatínkům s malými dětmi, babičkám a dědečkům a dalším) umožňuje aktivně trávit volný čas společně, a pomoci tak rodinám vypořádat se se zátěží a problémy, které celodenní péče o dítě přináší. Mateřské centrum přispívá k socializaci dětí a jejich všestrannému rozvoji osobnosti od útlého věku díky zapojení do zájmových činností, má připravit děti na přirozené prostředí vrstevníků, adaptovat je na cizí prostředí a kolektiv. [23]

Mezi další spolky, které v městysi fungují, patří **Občanské sdružení Za dveřmi**. Sdružení vzniklo v roce 2007 za účelem obnovy ochotnického divadla v Náměšti na Hané. Pro starší občany je tu **Senior klub**, členové se pravidelně scházejí v kulturním zařízení městyse. Jejich činnost je různorodá, pořádají posezení, účastní se kulturních akcí, pomáhají při jarním a podzimním úklidu městyse. Příznivci psích mazlíčků se mohou přihlásit do **Základní kynologické organizace**, která díky nadšení a obětavosti členů funguje už od roku 1962. Činnost tohoto spolku je zaměřena na výcvik psů pro sportovní využití, účast na závodech a zkouškách z výkonů psů. Tento spolek pravidelně pořádá tradiční jarní obranářský závod. Dále zde funguje **Český zahrádkářský svaz** s 86 členy s věkovým průměrem 65 let, především díky vysokému věkovému průměru tento spolek pořádá zejména zájezdy na květinové výstavy a jednou do roka členskou schůzi. Existuje zde také **Český rybářský svaz** a **Český svaz chovatelů**.

10.2 Památky

Náměšť láká turisty nejen zajímavými kulturními akcemi, ale také svými historickými památkami. Jen málokterá obec v České republice se může pochlubit třemi panskými sídly, jako právě Náměšť. Nejvýznačnější z nich je Horní zámek, který pochází z období po první polovině 18. století, další dvě sídla jsou středověkého původu. Dolní zámek je dnes využíván jako sladovna a třetí památkou je zřícenina hradu.

Horní zámek

Zámek Náměšť na Hané je pozdně barokní stavba ve francouzském stylu. Je umístěn uprostřed kruhovitého parku se čtyřmi cestami – lipovými alejemi orientovanými podle světových stran. Pro návštěvníky je připravena sbírka míšeňského porcelánu a expozice slavnostních a cestovních kočárů olomouckých biskupů a arcibiskupů z 18. a 19. století. V zámeckém areálu je možné navštívit kapli, výstavu historických dětských kočárků a Zámeckou galerii moderního umění, v níž po celý rok probíhají výstavy. Zámek také během roku nabízí tematické noční prohlídky, které jsou určeny dětem i dospělým.

Obr. 7. Kruhový park kolem zámku [32]

Dolní zámek

Dolní zámek vznikl přestavbou středověké tvrze, která byla kolem roku 1590 zrekonstruována do podoby renesančního zámku. Po roce 1710 byl zámek přestavěn ještě jednou, tentokrát do barokní podoby, a vedle něj byla založena velká ovocná zahrada. V 18. století byl zámek opuštěn, ale nezaničen, změnil pouze svou funkci. Byla v něm zřízena tkalcovská manufaktura a v roce 1875 byl přestavěn na sladovnu a stejnému účelu slouží dodnes. [9]

Kostel sv. Kunhuty

Současná novogotická podoba kostela pochází z roku 1873. Původní barokní kostel s okolním hřbitovem ze 17. století byl zbořen a hřbitov přestěhován na jiné místo v městysi. Se stavbou nového kostela se začalo v roce 1871 a vysvěcen byl o dva roky později. [9]

Socha Panny Marie Immaculaty a socha sv. Jana Nepomuckého

Na náměstí stojí socha Panny Marie Immaculaty, která byla původně součástí souboru soch kláštera Hradisko u Olomouce. V roce 1795 byla do Náměště převezena a vztyčena naproti kostela sv. Kunhuty.

Barokní sochu sv. Jana Nepomuckého vytvořil v roce 1791 moravský sochař Jiří Antonín Heinz. Po dokončení byla umístěna v dnes již neexistující zámecké zahradě Dolního zámku. Po zrušení zahrady byla přemístěna na své současné místo v blízkosti mostu přes řeku Šumici. [9]

Náměšťský hrad

Hrad stával nad pravým břehem řeky Šumice na jihozápadním okraji městyse. O vzniku hradu není žádná zpráva, první písemná zpráva pochází až z pozdější doby z roku 1423. Pravděpodobně nejpozději v 16. století byl hrad již opuštěn, zřejmě z důvodu, že byl malý a nepohodlný a jeho funkci šlechtického sídla, správního střediska převzala tvrz (později Dolní zámek) na okraji vesnice. Zříceniny hradu existovaly ještě v 18. století, postupem doby vzaly zasvé, neboť místní obyvatelé zde získávali vhodný stavební materiál. Do dnešní doby se zachovaly jen zbytky zdiva příkopů. Od roku 1988 zde probíhá archeologický výzkum, který dosud není dokončen. [20]

Kaple sv. Trojice

Kaple se nachází v blízkosti Horního zámku. S její stavbou se začalo v roce 1672, ale dostavěna a vysvěcena byla v roce 1722. Původní kaple s věží a zvonem, která byla pravděpodobně barokní, vyhořela. V roce 1834 byla kaple obnovena přestavěna do dnešní empírové podoby. [9]

Hrobka Kinských

Hrobka na náměšťském hřbitově je státem chráněnou památkou. Je to hrobka tří generací rodové větve Kinských. Poslední z náměšťské rodové větve Kinských byl hrabě Evžen II. Kinský, který zemřel v roce 1939 ve Vídni. [21]

11 CESTOVNÍ RUCH A REKREACE

Náměšť na Hané je turisticky vyhledávané místo s dobrým potenciálem pro cestovní ruch. V městyši turisté naleznou hned několik atraktivních památek, pořádají se zde také významné kulturní akce. Největším lákadlem pro turisty jsou bezpochyby zámek postavený ve francouzském stylu a folkový festival Zahrada, který každoročně přiláká tisíce lidí. V minulosti byly velice oblíbené Hanácké slavnosti, které bohužel rok od roku navštěvuje méně lidí. Turisté do Náměště přijíždějí také za poznáním přírody a odpočinkem do přírodní rezervace Terezké údolí. Velmi hezké přírodní prostředí, velké lesní komplexy v kopcovité krajině a možnost koupání poskytuje ideální podmínky pro letní rekreaci u vody i turistickou činnost od jara do podzimu.

Obrovský nedostatek představuje ubytování, v městyši není žádný penzion či hotel. Je zde pouze ubytovna Sportovního klubu Náměšť na Hané, která slouží především pro ubytování mladých sportovních oddílů, které do městyse přijíždějí na sportovní tábory. Nejbližší možnost ubytování nabízí 7 km vzdálený Penzion Mánes v obci Čechy pod Kosářem.

Zámek

Od 1. července 2000 patří zámek městyši. Aby městyš přilákal více turistů, otevřel nové, do té doby nepřístupné prostory zámku. V dubnu 2001 byla slavnostně otevřena Zámecká galerie moderního umění, ve které se každý měsíc pořádá nová výstava, od května 2001 si návštěvníci mohou prohlédnout zámeckou kapli a v říjnu 2001 byla v jižním křídle zámku zahájena ojedinělá výstava dětských historických kočárků. Na zámku se dále konají noční prohlídky s nejrůznější tematikou, velikonoční a vánoční prohlídky a vánoční jarmarky. [38]

Naučná stezka Terezkým údolím

Přírodní rezervací Terezké údolí prochází naučná stezka o celkové délce 6 km s 12-ti zastaveními, včetně tří vstupních tabulí. Stezka vede po žluté turistické trase a částečně po zpevněných polních a lesních cestách údolím řeky Šumice od zámku v Náměšti na Hané k zámku v Laškově. U jednotlivých zastavení jsou informační tabule, které návštěvníkům poutavě přiblíží historii území Náměště, zabývají se pravěkým osídlením v lokalitě Rmíz, dále popisují mokřady, vzácné druhy živočichů a rostlin, které se v Terezkém údolí nacházejí. [30]

Cykloturistika

Stále větší popularitu si u lidí získává cykloturistika, která se velkou měrou podílí na návštěvnosti městyse. Krajina v okolí městyse nabízí mnoho možností cyklovýletů pro cyklisty všech věkových kategorií. Náměští procházejí dvě cyklotrasy:

Cyklotrasa č. 6025 Bouzov – Olomouc

Délka této cyklotrasy, která vede z Olomouce přes území Náměště na Hané do obce Bouzov, je 41,7 km. Její obtížnost se řadí do kategorie lehká až střední, je vedena přes silnice II. a III. třídy a účelové komunikace.

Cyklotrasa č. 6033 Pěnčín – Nový Dvůr u Červenky

Tato trasa je středně obtížná a její délka je 22,5 km. Prochází územím deseti obcí převážně po účelových komunikacích a silnicích III. třídy.

12 PRŮMYSL

Dle údajů z Českého statistického úřadu je na území městyse registrováno celkem 354 podnikatelských subjektů (k 31. 12. 2008). Nejvíce zastoupenými obory, kterými se ekonomické subjekty v městyse zabývají, jsou obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství, za nimi následuje průmysl, ostatní obchodní služby a stavebnictví. Z hlediska právní formy mají nejvyšší zastoupení živnostenská oprávnění (273 subjektů, což činí 77 % ze všech ekonomických subjektů registrovaných v městyse), za zmínku stojí 23 samostatně hospodařících rolníků nebo také 16 obchodních společností (viz následující tabulky (Tab. 12 a Tab. 13)).

Tab. 12. Počty subjektů dle převažující činnosti [34]

Hospodářská činnost podle převažující činnosti	Údaje k 31. 12. 2008
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	103
Průmysl	62
Ostatní obchodní služby	53
Stavebnictví	42
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	35
Zemědělství, lesnictví, rybolov	34
Školství a zdravotnictví	13
Doprava a spoje	9
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	3

Tab. 13. Počty subjektů dle právní formy [34]

Hospodářská činnost podle právní formy	Údaje k 31. 12. 2008
Živnostníci	273
Samostatně hospodařící rolníci	23
Ostatní právní formy	20
Svobodná povolání	17
Obchodní společnosti	16
Státní organizace	3
Zemědělství podnikatelé	2
Akciové společnosti	0
Družstevní organizace	0

Nejvýznamnější firmy a živnostníci

V městysi Náměšť na Hané působí řada podnikatelských subjektů, z nichž nejvýznamnějšími jsou Kona BCZ s.r.o., Doos s.r.o., Světelné reklamy Svoboda s.r.o. a Povona. Přítomnost podnikatelů má své výhody z hlediska místního zaměstnavatele a pro příjmovou stránku rozpočtu městyse, ale také možné negativní následky, způsobené průmyslovou výrobou.

V městysi dále působí firmy a živnostníci s menším počtem zaměstnanců, přesto ale přispívají k rozvoji služeb. Nachází se zde zámečnictví, stolařství, truhlářství, automechanická dílna, malířské a natěračské práce a další.

Tab. 14. Velikost podnikatelských subjektů podle počtu zaměstnanců [28]

Velikost subjektů podle zaměstnanců	Počet subjektů
bez zaměstnanců	320
1–9 zaměstnanců	26
10–49 zaměstnanců	8
50–249 zaměstnanců	0
více než 250 zaměstnanců	0

Výše uvedená tabulka (Tab. 14) ukazuje, že nejvíce podnikatelských subjektů v městysi je bez zaměstnanců (320). Tzv. mikropodniků je na území městyse 26, malých podniků 8 a střední ani velký podnik se zde nenachází ani jeden.

13 ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství bylo pro městy vždy důležitým zdrojem obživy a pracovních míst. Původní Jednotné zemědělské družstvo, které bylo založeno v roce 1950 a později sloučeno s JZD Senice na Hané (1974) v tzv. JZD Mírová cesta Senice na Hané organizovalo velkou část zemědělství olomouckého okresu. Po restituci se ZD Senice na Hané ocitlo bez velké části dřívějších polí. Zemědělské objekty v Náměšti jsou dnes již částečně opuštěné a chátrají. V současnosti v Náměšti podniká 23 samostatně hospodařících rolníků.

ZD Senice na Hané obhospodařuje většinu zemědělské půdy Náměště na Hané, ostatní soukromí rolníci v městysi hospodaří na svých pozemcích a nemají žádné zaměstnance. Předmětem činnosti ZD Senice na Hané je především rostlinná výroba – ječmen, pšenice, řepka, hrách, chmel a živočišná výroba – chov skotu, prasat, drůbeže,...

*Tab. 15. Druhy pozemků v Náměšti na Hané
k 31. 12. 2008 [34]*

Celková výměra pozemku (v ha)	1 865
Zemědělská půda	871
Lesní půda	857
Orná půda	797
Ostatní plochy	94
Zahrady	49
Zastavěné plochy	31
Trvalé travní porosty	24
Vodní plochy	12
Chmelnice	-
Vinice	-
Ovocné sady	-

14 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ochrana ovzduší a ochrana proti hluku a vibracím

V minulosti byl hlavním zdrojem znečištění provoz drobných kotelen. Zlepšení přinesla plynofikace městyse v roce 1996. Řada domácností se ale díky zdražování alternativních zdrojů (zemního plynu, elektrické energie) opět vrací ke spalování tuhých paliv. Místní výrobní podniky nevytvářejí výraznější znečištění ovzduší.

Hlavním zdrojem hluku na území městyse byl intenzivní provoz na silnici II/449. Problematiku hluku vyřešila přeložka této trasy mimo zastavěnou část městyse.

Ochrana vod

Území Náměště na Hané je součástí CHOPAV Kvartér Moravy. Proto nelze připouštět znečišťování podzemních a povrchových vod. Velkou eliminaci zdrojů znečištění znamenalo dokončení kanalizace v městyse s napojením na čistírnu odpadních vod. Ke zlepšení kvality vodních toků by přispělo zpřísnění způsobu obhospodařování půdy, podstatné omezení aplikace chemických prostředků a hnojení, revitalizace poškozených úseků vodních toků atd.

Ochrana půdního fondu

Ochrana zemědělského a lesního půdního fondu je na území městyse velice důležitá. Zemědělská půda je tvořena kvalitní ornou půdou, vyskytují se zde úrodné černozemě a hnědozemě. Je obdělávána na velkých plochách a je tedy náchylnější k vodní i větrné erozi, dochází ke splavování hnojiv ze zemědělské půdy a velké prašnosti. Na území městyse se nacházejí spíše účelové lesy, nenacházejí se zde souvislé komplexy hospodářských lesů.

Nová výstavba navržená v 2. změně územního plánu z roku 2006 počítá s celkovým zábo-rem zemědělského půdního fondu 10,92 ha, z čehož orná půda tvoří 10,2 ha a zahrady 0,72 ha. [35]

Likvidace odpadů

Městys Náměšť na Hané řeší likvidaci komunálních odpadů následovně:

- domovní odpad – svoz domovních popelnic 1x za dva týdny,
- plasty a tetrapak – svoz igelitových pytlů s plasty a obaly tetrapak 1x za měsíc,
- sklo a papír – označené kontejnery na veřejných plochách.

Dále městys Náměšť na Hané zajišťuje třikrát ročně svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu, papíru a textilu. Dvakrát do roka Sdružení dobrovolných hasičů provádí sběr železného šrotu. Občané mají také možnost využít skládku TKO v Senici na Hané.

15 HOSPODAŘENÍ MĚSTYSE

Hospodaření obce je velice významným ukazatelem rozvoje. Při posuzování hospodaření obce jsou nejdůležitější daňové příjmy a kapitálové výdaje. Daňové příjmy tvoří z hlediska svého rozsahu nejvýznamnější část obecních rozpočtů. Dalšími příjmovými položkami rozpočtu obce jsou nedaňové příjmy (např. příjmy z vlastní činnosti), dále pak kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, z akcií) a přijaté dotace, zejména ze státního rozpočtu, státních fondů a fondů Evropské unie. Mezi výdajové položky obecních rozpočtů patří běžné výdaje (jsou spojeny s provozem a běžným chodem obcí, patří sem např. náklady na platy, energii, materiál) a kapitálové výdaje, ty představují především investiční nákupy a transfery.

15.1 Vývoj hospodaření městyse v letech 2005 až 2009

Od roku 2006 můžeme sledovat záporný vývoj rozpočtu městyse, s nejvýraznějším schodkem v roce 2006, který byl způsoben především přijetím úvěru na vybudování kanalizace v městysi.

Příjmová stránka rozpočtu

Nejvýraznější zdroje financování městyse ve sledovaných letech tvoří daňové příjmy a přijaté dotace. Nedaňové příjmy se na financování městyse podílejí v mnohem menší míře, kapitálové příjmy se nejvíce podílely v roce 2007.

Daňové příjmy v letech 2005–2008 rostly, pokles v roce 2009 způsobila novela zákona o rozpočtových pravidlech, která změnila výběry daní a zvýhodnila především obce do 300 obyvatel. Vývoj podílu nedaňových a kapitálových příjmů je poměrně nestabilní, odvíjí se od přijatých úvěrů a výše správních a místních poplatků.

Dotační příjmy městyse tvoří podstatnou část celkových příjmů městyse. V roce 2006 byla zahájena práce na největším investičním díle v historii městyse Náměšť na Hané, na budování I. etapy kanalizace. Celkové náklady na I. i II. etapu kanalizace činily 163 040 457 Kč, z této částky městys uhradil částku 28 613 005 Kč. Obě etapy byly dále spolufinancované fondem EU ve výši 85 % a SFŽP ČR ve výši 5 %. Další významnou investiční akcí bylo zrekonstruování krajských komunikací, stavbu financoval Olomoucký kraj a Státní fond dopravní infrastruktury – celková částka činila 129,4 mil. Kč. Současně probíhala rekonstrukce chodníků a byla vybudována část cyklostezky, která si vyžádala 13

mil. Kč, na kterou Olomoucký kraj přispěl částkou 1 662 500 Kč a Státní fond dopravní infrastruktury částkou 1 592 000 Kč, ostatní prostředky hradil městys. [37]

Výdajová stránka rozpočtu

Výdaje od roku 2006 převyšují příjmovou stránku městyse a do budoucna tomu nebude jinak. Městys se v posledních letech, jak už bylo uvedeno, finančně podílel na velkých investičních akcích – budování kanalizace (28 613 005 Kč) výstavbě chodníků a cyklostezky (9 745 550 Kč). Městys čeká splácení přijatých úvěrů a úroků z úvěrů.

Pohled na vývoj hospodaření poskytuje následující tabulka (Tab. 16).

Tab. 16. Hospodaření městyse v letech 2005–2009 [37]

Druhové třídění rozpočtové skladby (v Kč)	2005	2006	2007	2008	2009
Tř. 1 - Daňové příjmy	15 577 278,60	15 925 304,57	16 552 196,08	19 478 158,72	16 251 121,57
Tř. 2 - Nedaňové příjmy	1 671 882,62	1 423 257,65	2 029 238,57	1 664 411,82	3 415 234,97
Tř. 3 - Kapitálové příjmy	363 610,00	2 424 222,00	5 093 449,00	843 670,00	1 315 600,00
Tř. 4 - Přijaté dotace	19 213 998,22	13 072 502,30	38 468 422,39	16 002 198,98	88 946 583,25
Příjmy celkem	36 826 769,44	32 845 286,52	62 143 306,04	37 988 439,52	109 928 539,79
Tř. 5 - Běžné výdaje	14 441 534,59	17 523 186,24	19 056 161,35	21 767 697,07	22 107 157,32
Tř. 6 - Kapitálové výdaje	21 791 516,32	25 558 734,80	47 889 050,57	20 721 539,58	96 970 851,90
Výdaje celkem	36 233 050,91	43 081 921,04	66 945 211,92	42 489 236,65	119 078 009,22
Saldo příjmů a výdajů	593 718,53	-10 236 634,52	-4 801 905,88	-4 500 797,13	-9 149 469,43
Tř. 8 - Financování	-593 718,53	10 236 634,52	4 801 905,88	4 500 797,13	9 149 469,43

15.2 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled slouží zejména k lepšímu strategickému plánování a ke stanovení priorit rozvoje obce. Slouží také k řízení závazků a k rozhodování o rozsahu investičních akcí v následujících letech. Jeho cílem je podpora zachování tzv. „finančního zdraví“.

Vzhledem k zatíženosti rozpočtu z předchozích let je rozpočtový výhled sestaven tak, aby v následujících letech zabezpečoval splácení jistin a úroků z přijatých úvěrů. Předpokládá se, že očekávaná zadluženost nepřesáhne 30% hranici.

Tab. 17. Rozpočtový výhled na období 2010–2014 [24]

Rozpočtový výhled v tis. Kč		2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy	Daňové příjmy	17 169	17 170	17 200	17 200	17 250
	Nedaňové příjmy	3 802	3 642	3 642	3 650	3 700
	Kapitálové příjmy	2 000	2 000	2 000	1 800	1 800
	Přijaté dotace	1 489	1 490	1 500	1 600	1 600
	Příjmy celkem	24 460	24 302	24 342	24 250	24 350
Výdaje	Běžné výdaje	21 077	20 470	21 102	21 060	21 160
	Kapitálové výdaje	1 700	1 467	1 067	1 067	1 067
	Výdaje celkem	22 777	21 937	22 169	22 127	22 227
	Saldo	-1 638	-2 365	-2 173	-2 123	-2 123
Financování	Splátky úvěrů	-1 703	-1 639	-1 447	-1 447	-1 447
	Půjčka ze SFŽP na kanalizaci	0	-776	-776	-776	-776
	PS na běžných účtech	20	50	50	100	100

15.3 Majetek městyse

Největší podíl majetku městyse Náměšť na Hané tvoří stavby – 90 % z celkového majetku. Jedná se zejména o budovy I. a II. stupně ZŠ, budovu MŠ, budovu úřadu městyse, zámek, požární zbrojnici, kanalizaci, vodovod, veřejné osvětlení, chodníky, sokolovnu, zdravotní středisko, kapli Sv. Trojice, hřbitov, koupaliště, amfiteátr atd.

Stav majetku za rok 2009 – jeho přírůstky a úbytky jsou uvedeny v tabulce (Tab. 18).

Tab. 18. Soupis majetku městyse Náměšť na Hané [35]

Druh majetku (v Kč)	Počáteč. stav k 1. 1. 2009	Přírůstky	Úbytky	Konečný stav k 31. 12. 2009
018 – drobný dlouhodobý nehmotný majetek	379 104,95	0,00	0,00	379 104,95
019 – ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	496 000,00	0,00	496 000,00
021 – stavby	183 194 761,34	167 659 830,97	8 383 913,00	342 470 679,31
022 – samostatné movité věci	8 566 362,46	470 017,00	241 140,00	8 795 239,46
028 – drobný dlouhodobý hmotný majetek	2 975 653,88	518 880,42	187 157,50	3 307 376,80
031 – pozemky	10 682 962,08	772 271,03	301 973,60	11 153 259,51
032 – umělecká díla a předměty	544 650,00	0,00	0,00	544 650,00
042 – nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	96 766 780,15	70 337 448,02	161 677 464,87	5 426 763,30
112 – materiál	165 572,14	149 638,63	118 166,45	197 044,32
Operativní evidence (majetek do 3 000 Kč)	1 390 944,00	72 959,00	78 947,60	1 384 955,40
Podrozvahový majetek	3 640 760,12	759 528,34	0,00	4 400 289,46
Celkem	308 307 551,12	241 236 573,41	170 988 763,02	378 555 362,51

16 SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostupnost krajského města Olomouce ▪ Základní občanská vybavenost v městysi na dobré úrovni (mateřská a úplná základní škola, stavební a matiční úřad, pobočka České pošty a České spořitelny) ▪ Komplettní technická infrastruktura městyse – napojení obyvatel na vodo- vod, plynovod a kanalizaci ▪ Dostatek stavebních parcel pro výstav- bu rodinných domů ▪ Potenciál pro cestovní ruch – kulturní a přírodní atraktivita v městysi ▪ Fungování spolkové činnosti ▪ Pestrá nabídka kulturních akcí ▪ Webové stránky městyse, Náměšťské noviny ▪ Veřejně dostupný internet (v místní knihovně) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Absence ubytovacích kapacit ▪ Zvyšování průměrného věku obyvatel ▪ Zadluženost městyse ▪ Nedostatek volnočasových aktivit pro mladé lidi ▪ Vzhledem k intenzivnímu využívání zemědělské půdy dochází k náchylnosti k vodním i větrným erozím, ke splavo- vání hnojiv ze zemědělských půd a velké prašnosti ▪ Neexistence skládky na bioodpad
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Využívání dotací z národních fondů a fondů EU pro financování záměrů městyse ▪ Využití možnosti podpory a rozvoje malého a středního podnikání ▪ Členství městyse v rozvojových sdru- ženích – mikroregion, místní akční skupina ▪ Prezence a propagace městyse ▪ Zájem místních podnikatelů na rozvoji městyse, rozvoj spolupráce soukromé- ho a veřejného sektoru ▪ Doplnění zázemí pro rekreaci a turis- tiku (ubytování, cyklotrasy, stravování, služby) ▪ Zvýšené využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stárnutí populace městyse ▪ Odliv kvalifikované pracovní síly do měst ▪ Nedostatek vlastních zdrojů na kofi- nancování projektů ▪ Všeobecný růst nezaměstnanosti ▪ Zvyšování nákladů na vytápění zem- ním plynem, elektřinou – přechod ob- čanů k neekologickým palivům (místní znečištění ovzduší) ▪ Tlak na zabor kvalitní zemědělské pů- dy na nové rozvojové plochy ▪ Zhoršení místních záplav při nedosta- čené údržbě toků (čištění koryta, údrž- ba hrází)

17 STRATEGIE ROZVOJE

17.1 Strategická vize

Identifikace současného stavu městyse byla provedena v předcházející části – socioekonomické analýze a následně byla shrnuta ve SWOT analýze, která pomohla na jedné straně s identifikací příležitostí a na straně druhé shrnuje možné ohrožení v očekávaném vývoji. Stanovení strategické vize (hlavního cíle, kterého chce městys dosáhnout v delším časovém horizontu) musí směřovat k naplnění potřeb obyvatel při respektování trvale udržitelného rozvoje.

Vize městyse Náměšť na Hané

Moderní, prosperující a přitažlivá obec, která poskytuje nejen svým občanům všech věkových kategorií, ale také podnikatelům a turistům, kvalitní zázemí se širokou nabídkou služeb, atraktivní podmínky pro život, kvalitní životní prostředí, dostatečnou občanskou vybavenost a podmínky pro všestranný rozvoj. Zapojuje se do moderních trendů v oblasti ekologie (využívání obnovitelných zdrojů), využívá svůj potenciál k rozvoji cestovního ruchu a k celkovému zvýšení počtu domácích i zahraničních turistů.

Strategické pilíře

Strategické pilíře jsou klíčové oblasti pro budoucí rozvoj, v nichž je obec schopna dosáhnout prostřednictvím dostupných lidských a finančních zdrojů zlepšení. Na výběr pilířů navazuje stanovení strategických cílů, podle kterých se stanovují priority a opatření.

Pilíře:

- Obyvatelé a kvalita života v městysi
- Hospodářský rozvoj
- Cestovní ruch
- Životní prostředí

17.2 Strategické cíle, priority a opatření

SP I: Obyvatelé a kvalita života v městysi

Strategický cíl

Obyvatelé jsou nejdůležitější složkou každé obce, a proto je důležité vytvořit takové podmínky, aby obyvatelé byli spokojeni. Nabídka služeb občanské vybavenosti by měla odrá-

žet demografickou situaci a přizpůsobit se potřebám občanů. Základní občanské zázemí je třeba neustále rozvíjet a modernizovat. Je nutno dbát na zajištění volnočasových aktivit pro obyvatele všech věkových kategorií, na zlepšování podmínek pro bydlení a podporu mladým rodinám.

Priorita I: Rozvoj bydlení a služeb

Opatření – aktivity/projekty:

- Nabídka obecních pozemků pro výstavbu rodinných domů
  - zaměření na příliv nových obyvatel (zvýhodnění pro mladé rodiny)
  - propagace městyse jako atraktivního místa pro bydlení
- Zajištění potřebné technické a dopravní infrastruktury v lokalitách určených pro zástavbu
  - napojení na inženýrské sítě (případně rozšíření vodovodní, plynovodní, kanalizační sítě)
  - vybudování veřejného osvětlení
  - výstavba místních komunikací a parkovacích ploch
- Rozvoj a zkvalitnění veřejných služeb
  - modernizace a rozšíření místní knihovny
  - poskytování volně dostupného internetu ve veřejných prostorech
  - rekonstrukce veřejného prostranství - Areál „U Kapličky“ (rekonstrukce venkovního tanečního parketu se zastřešeným pódiem a krytým přístřeškem občerstvení)

Priorita II: Rozšíření nabídky volnočasových aktivit

Opatření – aktivity/projekty:

- Podpora sdružování občanů v místních organizacích
  - spolupráce spolků s úřadem městyse
  - podpora a propagace volnočasových aktivit místních spolků
- Podpora a pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí
  - podpora pro pořádání většího počtu akcí (divadlo, plesy, koncerty, tradiční akce)
  - zapojení místních spolků do vytváření a přípravy akcí
- Rozvoj sportovních zařízení
  - zrekonstruování místního koupaliště

- oprava zázemí fotbalového hřiště
- vybudování skateparku
- vybudování dětského hřiště

Priorita III: Rozvoj zdravotní a sociální péče

Opatření – aktivity/projekty:

- Vytvoření podmínek pro ordinaci specializovaného lékaře
  - poskytnutí prostoru pro ordinaci
- Rozvoj služeb pro seniory
  - podpora pečovatelských služeb pro seniory (pečovatelé, rozvoz obědů, úklid)
  - podpora aktivit a pořádání akcí (výlety, tematické přednášky) Senior klubu
- Udržení lékárny
  - poskytnutí nových prostor se zvýhodněným nájmem

SP II: Hospodářský rozvoj

Strategický cíl

Hospodářský rozvoj ovlivňuje další rozvoj v ostatních oblastech obce. V této oblasti je třeba usilovat o komplexní rozvoj městyse, podporování malého a středního podnikání, spolupráci městyse s podnikatelskými subjekty na vytváření nových pracovních míst.

Priorita I: Celkový rozvoj městyse

Opatření – aktivity/projekty:

- Zapojení veřejnosti do plánování, rozvoje a rozhodování v městyse
  - dotazníková šetření
  - internetové ankety, internetová diskuse (se starostou, zastupiteli)
  - zřízení schránky pro připomínky občanů
- Využívání dotací na spolufinancování projektů městyse
  - kvalitní příprava záměrů (školení zastupitelů městyse, zaměstnanců městyse)
  - možnost využívání zkušeností jiných obcí, externích poradců

Priorita II: Rozvoj podnikatelských subjektů

Opatření – aktivity/projekty:

- Podpora a spolupráce s místními podnikateli
  - zprostředkování informací o dotačních prostředcích pro podnikatele
  - podpora podnikatelských činností, které vytvářejí přidanou hodnotu pro městys
  - spolupráce s podnikateli v otázkách investičních záměrů, oprav a poskytování služeb
- Nabídka prostor pro podnikání
  - zajištění inženýrských sítí a dopravní infrastruktury

Priorita III: Podpora zaměstnanosti obyvatel

Opatření – aktivity/projekty:

- Zaměstnávání obyvatel městyse
  - vytváření pracovních míst veřejně prospěšných prací
  - zaměstnávání při jednorázových akcích (oprava či stavba objektu)
- Spolupráce s úřadem práce
  - poradenská činnost - spolupráce s ÚP v Olomouci

SP III: Cestovní ruch**Strategický cíl**

Cestovní ruch je významnou perspektivní oblastí, pro jejíž rozvoj má obec značný potenciál. Má výhodnou polohu a k dispozici jak přírodní, tak kulturní a historické atraktivity. Cílem by mělo být zvýšení propagace obce za účelem přilákání domácích i zahraničních turistů.

Priorita I: Propagace městyse

Opatření – aktivity/projekty:

- Zintenzivnění spolupráce s Olomouckým krajem a Mikroregionem Litovelsko při propagaci městyse
  - spolupráce městyse s turistickým regionem Střední Morava - Sdružení cestovního ruchu a Mikroregionem Litovelsko při vytváření propagačních

materiálů (přehled turisticky zajímavých atraktivit městyse ve společných brožurách, letácích)

- společná setkání mikroregionů (získávání zkušenosti z jiných mikroregionů)
- Propagace na internetových stránkách
  - vytvoření cizojazyčných verzí webových stránek (angličtina, němčina)
  - aktualizace a rozšiřování informací na webových stránkách městyse

Priorita II: Rozvoj zázemí pro návštěvníky

Opatření – aktivity/projekty:

- Vybudování ubytovacího zařízení
  - rekonstrukce nevyužívané zemědělské usedlosti
- Rozvoj služeb pro návštěvníky
  - rozšíření nabídky stravování, opravna kol, půjčovna kol

Priorita III: Zvýšená podpora festivalů

Opatření – aktivity/projekty:

- Rozšíření nabídky letních festivalů
  - nový festival - letní festival filmů nebo festival rockové hudby v přírodním amfiteátru
  - finanční spolupráce s Olomouckým krajem při pořádání festivalů
- Zajištění potřebného zázemí pro návštěvníky festivalů
  - stanové městečko se základním sociálním zařízením v blízkosti areálu přírodního amfiteátru včetně dostatečného množství parkovacích míst
  - zajištění očerstvení, mobilních WC, umýváren a zásobníků na vodu

Priorita IV: Péče o kulturní památky a jejich okolí, o významné objekty

Opatření – aktivity/projekty:

- Rekonstrukce, opravy a úpravy kulturních památek
- Rekonstrukce areálu přírodního amfiteátru
- Vytvoření značení významných míst

SP IV: Životní prostředí**Strategický cíl**

Cílem je ochrana a zlepšení kvality životního prostředí, které je základem pro zdravý život obyvatel. Obec by se měla snažit o zlepšení kvality ovzduší, podporování výsadby nové zeleně a o udržitelné využívání zdrojů energie (provázanost na strategický pilíř III: Cestovní ruch – priorita IV).

Priorita I: Zlepšování kvality ovzduší

Opatření – aktivity/projekty:

- Snížování počtu domácností využívající tuhá paliva jako zdroj vytápění
  - poskytovat občanům informace o škodlivosti tohoto vytápění na zdraví
  - uveřejňování stavu ovzduší v městysi (webové stránky, Náměšťské noviny)
- Prevence spalování plastů
  - vyhláška obce, která zakazuje spalování plastů (možnost finančních postihů)

Priorita II: Ekologické nakládání s odpady

Opatření – aktivity/projekty:

- Podpora třídění odpadů a ekologického nakládání s odpady
  - prezentování nakládání s odpady na webových stránkách, v Náměšťských novinách, popřípadě v letáčích
- Ekologické chování veřejných institucí (školy, úřadu městyse...) jako příklad pro občany
- Pomoc při nakládání s bioodpady
  - vytvoření obecního kompostišť

Priorita III: Zlepšování stavu přírody a krajiny

Opatření – aktivity/projekty:

- Údržba a čištění místních toků
  - pravidelné čištění vodních toků a spolupráce se zemědělci
- Výsadba zeleně v městysi
  - estetická a funkční úprava veřejných ploch, prořezávání dřevin, úprava svahů polních cest

Priorita IV: Využívání obnovitelných zdrojů energie

Opatření – aktivity/projekty:

- Poskytnutí informací občanům o využití obnovitelných zdrojů energie
  - informování občanů o alternativních zdrojích energie a o možnostech spolu-financování alternativních zdrojů vytápění (např. prostřednictvím Státního fondu ŽP)

ZÁVĚR

Při psaní této práce jsem vycházela ze zásad uvedených v zadání bakalářské práce. Snažila jsem se o vypracování Strategie rozvoje dvoutisícového městečka Náměště na Hané nacházejícího se nedaleko krajského města Olomouce. Práce zahrnuje teoretickou část, v níž jsou popsány důležité pojmy z odborné literatury. Část analytická předkládá analýzu současného stavu městyse, z níž vychází souhrnná SWOT analýza, která odhaluje silné a slabé stránky a zároveň příležitosti a ohrožení pro budoucí vývoj. Ambicí poslední, návrhové části nebylo vytvoření podrobného popisu projektů, ale spíše mi šlo o navržení směrů určujících budoucí rozvoj území.

Mým úkolem bylo shromáždit nejnovější, aktuální informace k dané problematice a na základě nich získat ucelený přehled o městyse. Náměšť na Hané je výhodně položenou obcí, která disponuje základním občanským vybavením, kompletní technickou infrastrukturou, má dobré životní prostředí, a je tudíž atraktivním místem pro bydlení. Kulturní a společenský život je zde velice bohatý díky fungující spolkové činnosti.

V minulých letech byl městys úspěšný v získávání dotací, především z fondů Evropské unie. Podařilo se zrekonstruovat sokolovnu, budovy základních škol, tělocvičnu II. stupně základní školy, ale především vybudovat novou kanalizační síť s napojením na čistírnu odpadních vod. Poté následovala rekonstrukce místních a krajských komunikací a chodníků. Nezbývá než očekávat, že v podobném trendu bude následovat vývoj dalších let.

Městys by měl usilovat o všestranný rozvoj, poskytovat svým občanům kvalitní služby, zlepšovat občanskou vybavenost a dbát na kvalitu životního prostředí. Využívat své historické památky, kulturní akce a přírodní zajímavosti pro rozvoj cestovního ruchu, podporovat malé a střední podnikání se snahou vytvořit nová pracovní místa. Základní úlohou při respektování trvale udržitelného rozvoje území by mělo být vymezení nových ploch pro výstavbu rodinných domů, pro rekreační a sportovní vyžití, včetně výstavby nových dětských hřišť, ploch pro drobné a střední podnikání a ploch pro rozšíření občanské vybavenosti (obchody, služby a ubytování). Velkým problémem Náměště na Hané je využití dnes již částečně opuštěných zemědělských objektů, proto by zásadním úsilím mělo být hledání co nejefektivnější možnosti využití, včetně hledání finančních zdrojů.

Náměšť na Hané je dle mého názoru dobře se rozvíjející obec. Záleží na představitelích městyse, zda budou i do budoucna efektivně využívat dostupné zdroje, čerpat finanční pomoc, granty ze strukturálních fondů Evropské unie jak pro městys samotný, tak pro ostatní

subjekty sídlící na jeho území, tedy školy, spolky, příspěvkové organizace, sdružení, podnikatelské subjekty apod. Zároveň je důležité, aby s těmito subjekty, ale i s veřejností, mikroregionem, krajem úzce spolupracovali při rozvoji městyse.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] FIALA, J. *Přírodní park Terezké údolí*. 1. vyd. Olomouc: Jiří Fiala, 2003. 56 s. ISBN 80-239-1212-7.
- [2] HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 93 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [3] KADEŘÁBKOVÁ, J., TRHLÍNOVÁ, Z. *Region a regionální vědy : Vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008. 77 s. ISBN 978-80-7408-009-8.
- [4] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- [5] Kolektiv autorů. *Veřejná správa v České republice*. 2. rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2005. 118 s. ISBN 80-239-4709-5.
- [6] LABOUNKOVÁ, V., PŮČEK, M., ROHREROVÁ, L. a kol. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. 1. vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009. 47 s. ISBN 978-80-87318-02-7.
- [7] LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007. 69 s. ISBN 978-80-86754-74-1.
- [8] MATES, P., WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
- [9] PAPAŽÍK, D. *Paměti obce Náměště na Hané*. 1. vyd. Náměšť na Hané: Obecní úřad, 1996. 63 s. ISBN 80-85-973-20-0.
- [10] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. 2. aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 303 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [11] REKTOŘÍK, J., SELEŠOVSKÝ, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
- [12] VYCHODIL, L. a kol. *850 let Náměště na Hané : sborník statí*. 1. vyd. Náměšť na Hané: Obec Náměšť na Hané, 1991. 121 s.

- [13] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové zdroje:

- [14] Český statistický úřad [online]. 2009 [cit. 2010-03-20]. Databáze demografických údajů za obce ČR. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.
- [15] Český statistický úřad [online]. 2006 [cit. 2010-03-20]. Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/\\$File/13n106cd1.pdf](http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/t/9200404384/$File/13n106cd1.pdf)>.
- [16] Český statistický úřad [online]. 2005 [cit. 2010-03-20]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/504505?OpenDocument>>.
- [17] ČIHOVSKÝ, Jaroslav. *Sociologický výzkum*. Olomouc, 2006. 41 s. Studijní text pro posluchače FTK UP Olomouc. [cit. 2010-03-20]. Dostupné z WWW: <http://www.google.cz/#hl=cs&source=hp&q=sociologick%C3%BD+v%C3%BDzkum%2C+studijn%C3%AD+text+pro+poslucha%C4%8De+FTK+UP+Olomouc&lr=&aq=o&aqi=&aql=&oq=&gs_rfai=&fp=5329b89174e210d4>.
- [18] *Dům seniorů František* [online]. 2009 [cit. 2010-03-18]. Ubytování. Dostupné z WWW: <<http://www.ddnamestnahane.cz/index.php?ubytovani>>.
- [19] *Evropská databanka* [online]. 2008 [cit. 2010-02-20]. Mapa městys Náměšť na Hané. Dostupné z WWW: <<http://www.edb.cz/tMap.aspx?L=CZ&crc=126477>>.
- [20] *Hrady.cz* [online]. 1995-2010 [cit. 2010-02-15]. Hrad Náměšť na Hané. Dostupné z WWW: <<http://www.hrady.cz/index.php?OID=611>>.
- [21] *Hrady.cz* [online]. 1995-2010 [cit. 2010-02-15]. Hrobka rodu Kinských. Dostupné z WWW: <<http://www.hrady.cz/index.php?OID=5292>>.
- [22] *Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí* [online]. 2010 [cit. 2010-03-24]. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. Dostupné z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>>.

- [23] *Mateřské centrum Pohádka* [online]. 2005-2009 [cit. 2010-03-24]. Co je to mateřské centrum. Dostupné z WWW: <<http://www.mcpohadka.estranky.cz/stranka/onas>>.
- [24] *Městys Náměšť na Hané* [online]. 2010 [cit. 2010-03-25]. Rozpočtový výhled. Dostupné z WWW: <<http://namestnahane.cz/index.php?id=101>>.
- [25] *Městys Náměšť na Hané* [online]. 2010 [cit. 2010-02-03]. Základní údaje. Dostupné z WWW: <<http://www.namestnahane.cz/index.php?id=107>>.
- [26] *Mikroregion Litovelsko* [online]. 2008 [cit. 2010-02-20]. Stanovy. Dostupné z WWW: <<http://litovelsko.mikroregion.cz/index.php?id=12>>.
- [27] *Region Haná* [online]. 2010 [cit. 2010-02-20]. Stanovy. Dostupné z WWW: <<http://www.regionhana.cz/index.php?nid=7320&lid=CZ&oid=1248652>>.
- [28] *Regionální informační servis* [online]. 2005-2008 [cit. 2010-03-10]. Náměšť na Hané. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/index.php?pid=231&thledej_obec=n%E1m%EC%B9%BB+na+han%E9&subhledej=%26%23919%3Bledej#samospava>.
- [29] *Regionální informační servis* [online]. 2005-2008 [cit. 2010-02-03]. Slovník pojmů. Dostupné z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=225&kraj=-1&pishled=M>>.
- [30] *Sagittaria* [online]. 2010 [cit. 2010-03-25]. Naučná stezka Terežské údolí. Dostupné z WWW: <<http://www.sagittaria.cz/cs/naucna-stezka-terezske-udoli>>.
- [31] *Sdružení obcí střední Moravy* [online]. 2003 [cit. 2010-02-20]. Základní informace. Dostupné z WWW: <<http://www.sosm.cz/sosm/zakladni-informace.html>>.
- [32] *Turistické regiony ČR* [online]. 1998-2010 [cit. 2010-02-15]. Zámek Náměšť na Hané. Dostupné z WWW: <<http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=50977>>.
- [33] VALENTOVÁ, Eva. *Komplexní fyzickogeografická charakteristika povodí Šumice*. Olomouc, 2006. 69 s. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Dostupné z WWW: <http://geography.upol.cz/soubory/studium/bp/2006-geo/2006_Valentova.pdf>.
- [34] *Veřejná databáze ČSÚ* [online]. 2010 [cit. 2010-03-10]. Vybrané statistické údaje za obec. Dostupné z WWW:

<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislotab=MOS+ZV01&pro_4382338=504505&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp>.

Konzultace na úřadu městyse Náměšť na Hané:

- [35] Materiály získané od vedoucí stavebního úřadu v Náměšti na Hané paní Pavly Palátové.
- [36] Materiály získané z matričního úřadu v Náměšti na Hané od paní Jarmily Bednářové.
- [37] Materiály získané od účetní referentky Náměště na Hané paní Miluše Kadlčíkové.

Ostatní zdroje:

- [38] Ohlédnutí za sezónou 2001 na zámku v Náměšti na Hané. *Náměšťské noviny*. 2002, 9, s. 2.
- [39] Zpráva o činnosti Jednotky SDH Náměšť na Hané za rok 2009. *Náměšťské noviny*. 2010, 34, s. 6.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Czech POINT	Český podací ověřovací informační národní terminál
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
EO	Ekvivalentní obyvatel
EU	Evropská unie
DN	Diametre Nominal (jmenovitý vnitřní průměr potrubí)
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
JZD	Jednotné zemědělské družstvo
LEADER	Iniciativa Společenství pro rozvoj venkova
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
MÚ	Matriční úřad
ORP	Obec s rozšířenou působností
PVC	Polyvinylchlorid
SBD	Stavební bytové družstvo
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SK	Sportovní klub
SP	Strategický pilíř
STL	Střednětlaký plynovod
TJ	Tělovýchovná jednota
TKO	Tuhý komunální odpad
ÚM	Úřad městyse
ÚP	Úřad práce

VTL	Vysokotlaký plynovod
ZD	Zemědělské družstvo
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. SWOT analýza.....	22
Obr. 2. Umístění městyse v rámci ČR	25
Obr. 3. Bližší lokalizace městyse Náměšť na Hané.....	25
Obr. 4. Krátkodobý vývoj počtu obyvatel	31
Obr. 5. Ekonomicky aktivní obyvatelé podle odvětví	35
Obr. 6. Porovnání vývoje nezaměstnanosti v městysi s okresem Olomouc a ČR	36
Obr. 7. Kruhový park kolem zámku	46

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Vybrané údaje o městysi.....	24
Tab. 2. Dlouhodobý vývoj počtu obyvatelstva.....	30
Tab. 3. Krátkodobý vývoj počtu obyvatel	30
Tab. 4. Přírůstek obyvatelstva v letech 2000 až 2009 k 31. 12.	31
Tab. 5. Obyvatelstvo podle věkové struktury k 31. 12. 2009.....	32
Tab. 6. Dlouhodobý vývoj počtu domů.....	33
Tab. 7. Domovní fond.....	34
Tab. 8. Bytový fond.....	34
Tab. 9. Ekonomická aktivita obyvatelstva.....	35
Tab. 10. Míra nezaměstnanosti	36
Tab. 11. Přehled kapacity ubytování v Domu seniorů.....	38
Tab. 12. Počty subjektů dle převažující činnosti	50
Tab. 13. Počty subjektů dle právní formy.....	50
Tab. 14. Velikost podnikatelských subjektů podle počtu zaměstnanců	51
Tab. 15. Druhy pozemků v Náměšti na Hané k 31. 12. 2008.....	52
Tab. 16. Hospodaření městyse v letech 2005–2009	56
Tab. 17. Rozpočtový výhled na období 2010–2014.....	57
Tab. 18. Soupis majetku městyse Náměšť na Hané.....	58